

**INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU POLKOWICKIEGO
ZA 2021 ROK**

Polkowice, 07 kwietnia 2022 r.

Spis treści

	Strona
Wstęp	3
I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	3
II. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i produktów kosmetycznych	7
III. Charakterystyka stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej i obiektów wodnych	11
IV. Stan sanitarny środowiska pracy	28
V. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo – wychowawczych	33
VI. Zapobiegawczy nadzór sanitarny	35
VII. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	38
VIII. Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej	40

Wstęp

Głównym celem działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Polkowicach jest promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałanie zagrożeniom stwarzanym przez środki zastępcze i narkotyki, zapobieganie powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego w oparciu o analizę ryzyka zagrożenia zdrowia i życia człowieka. Ocena bezpieczeństwa sanitarnego powiatu uwzględnia zarówno już istniejące jak i mogące się pojawić zagrożenia ze strony czynników środowiska, tj. biologicznych, chemicznych i fizycznych, działających ujemnie na zdrowie i życie człowieka. Rozwiązywanie problemów zdrowia publicznego prowadzono kompleksowo poddając szczegółowej analizie zagadnienia wynikające z nadzoru bieżącego jak i zapobiegawczego przy jednoczesnym zaangażowaniu edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. W działaniach tych współpracowano z organami samorządowymi, inspekcjami i służbami o podobnej lub zbieżnej problematyce.

I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŹNYCH

ANALIZA WYBRANYCH JEDNOSTEK CHOROBOWYCH

Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)

W 2021 roku w związku z pojawieniem się nowego patogenu i wybuchem epidemii odnotowano 4758 przypadków zakażeń SARS-CoV-2 wśród mieszkańców powiatu polkowickiego. Poniższa tabela przedstawia zachorowania wg płci.

Kobiety	2508
Mężczyźni	2250
RAZEM	4758

Z powodu zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19) zmarły 82 osoby.

Zatrucia i zakażenia pokarmowe

W roku 2021 zatruciu pokarmowemu wywołanego przez pałeczki Salmonella uległo 11 osób, z których 10 hospitalizowano. W 8 przypadkach potwierdzonym czynnikiem etiologicznym była pałeczka z rodzaju Salmonella Enteritidis, w 1 Salmonella Virchow, w 2 przypadkach serotypu nie określono. Przyczyny zatrucia nie ustalono.

Zgłoszono 1 przypadek **Posocznicy** wywołanej pałeczkami Salmonella Eneritidis.

Nie odnotowano **ognisk zatrucia pokarmowego**.

Nie odnotowano zachorowań na dur brzuszny, dury rzekome, czerwonkę, wzw typu A oraz zatruc żywnością skażoną biologicznie, chemicznie lub toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm.

Zakażenia jelitowe

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 5 wirusowych zakażeń jelitowych – w 4 przypadkach przyczyną były rotawirusy oraz 19 bakteryjnych – w tym 17 wywołane przez Clostridium difficile.

Choroby wieku dziecięcego

W 2021 r. odnotowano **spadek** zachorowań na **ospę wietrzną**. Zarejestrowano 44 przypadki / w roku 2020 - 64/. Najwięcej zachorowań –37, odnotowano wśród mieszkańców miasta, natomiast 27 przypadków w grupie wiekowej 4-7 lat.

Zachorowań na **płonicę i odrę** nie odnotowano .

Zarejestrowano 1 zachorowanie na **świnkę**.

Choroby odzwierzęce

W 2021 roku przeprowadzono 17 wywiadów z osobami, które miały kontakt ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę.

We wszystkich przypadkach pokąsań sprawcami były psy.

Do szczepień poekspozycyjnych zakwalifikowano 2 osoby, które otrzymały pełny cykl szczepień.

W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba zachorowań na **boreliozę** spadła. Zarejestrowano 3 przypadki / w roku 2020 – 5/.

Zakażenia krwiopochodne

< Wirusowe Zakażenia Wątroby typu B

W roku sprawozdawczym nie zarejestrowano.

< Wirusowe Zapalenia Wątroby typu C

W 2021 roku zgłoszono 2 przypadki zachorowania.

Zakażeń **HIV, AIDS nie odnotowano.**

Prowadzono wszystkie obowiązujące rejestry, na bieżąco sporządzano wywiady epidemiologiczne. Sporządzano obowiązujące sprawozdania z zakresu chorób zakaźnych, objęto nadzorem epidemiologicznym nosiciele pałeczek jelitowych oraz osoby z ich otoczenia. Współpracowano z Wojewódzką Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną we Wrocławiu, z ościennymi Stacjami Sanitarno – Epidemiologicznymi, z Inspekcją Weterynaryjną oraz z podmiotami wykonującymi działalność leczniczą, które dokonywały zgłoszeń zachorowań/ podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne.

Zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii **COVID-19** oraz pismem Głównego Inspektora Sanitarnego, działalność Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Polkowicach skupiła się na działaniach mających na celu zwalczania zakażenia, zapobiegania rozprzestrzenianiu się i profilaktyki choroby COVID-19. W związku z pandemią, aby móc w sposób możliwie efektywny realizować zadania związane z opanowaniem pandemii wprowadzono pracę na zmiany, całodobowe dyżury telefoniczne, uruchomiono dodatkowe nr telefoniczne, delegowano pracowników innych pionów do działań związanych z pandemią, Zarządzeniem Dyrektora PSSE w Polkowicach wprowadzono pracę zdalną, jednocześnie pracownicy będący na kwarantannie podejmowali pracę zdalną, która pozwoliła uzupełniać system SEPIS i EWP na bieżąco i tym samym nie tworzyły się w systemach zaległości. Należy podkreślić, że w wyniku zakażenia jednej osoby, w trakcie przeprowadzania wywiadu epidemiologicznego, uzyskiwana jest informacja o kilku do kilkunastu osób, które należy skierować na kwarantannę i również się z nimi skontaktować telefonicznie, w celu uzyskania szczegółowych danych osobowych.

Przekazywano Raporty dzienne dot. stanu epidemicznego w powiecie do WSSE we Wrocławiu.

Wspólnie z Oddziałem Higieny Komunalnej przeprowadzono 40 kontroli sanitarnych wśród podmiotów, które świadczą usługi lecznicze.

Szczepienia ochronne

W roku sprawozdawczym 2021 bieżącemu nadzorowi sanitarnemu podlegało, podobnie jak w roku ubiegłym, 8 punktów szczepień na terenie powiatu polkowickiego. Liczba dzieci i młodzieży podlegającej do szczepień ochronnych od 0 do 19 lat wynosiła 10804.

W roku 2021 zaplanowanych było 8 kontroli i wszystkie wykonano. Podczas kontroli w punkcie szczepień nie stwierdzono uchybień sanitarno-higienicznych oraz nieprawidłowości w zakresie wykonawstwa szczepień ochronnych oraz prowadzenia dokumentacji dotyczącej szczepień

ochronnych. Wszystkie szczepienia zarówno obowiązkowe jak i zalecane wykonywane były na bieżąco, według obowiązującego w 2021 roku Programu Szczepień Ochronnych. Dokumentacja dotycząca szczepień ochronnych w kontrolowanym punkcie szczepień prowadzona jest prawidłowo i na bieżąco. Wszystkie obowiązujące sprawozdania oraz informacje ze szczepień przekazywane były w terminie do PSSE w Polkowicach. Rodzice, którzy nie wyrazili zgody na poddanie swoich dzieci szczepieniom obowiązkowym dołączyli stosowne oświadczenia potwierdzone własnoręcznym podpisem. Wcześniej przeprowadzono z „opornymi” rodzicami liczne rozmowy, podczas których uświadomiono ich o znaczeniu szczepień ochronnych. Zalecono, aby we wszystkich punktach szczepień prowadzony był całodobowy monitoring pomiarów temperatury w lodówkach do przechowywania preparatów szczepionkowych.

Co miesiąc sporządzano i przekazywano do WSSE informację ze stanu magazynowego preparatów szczepionkowych, a co kwartał informacje dotyczące:

- nadzoru nad kartami uodpornienia
- analizy zużycia preparatów szczepionkowych
- sprawozdania ze zużycia szczepionek

Sporządzano również roczną informację dotyczącą osób uchylających się od szczepień ochronnych.

Wszelkie wytyczne, zalecenia oraz informacje dotyczące szczepień ochronnych przekazywane były na bieżąco do podległych punktów szczepień.

W PSSE Polkowice prowadzono na bieżąco codzienny monitoring temperatury w lodówce do przechowywania preparatów szczepionkowych oraz sprawdzano termotorby służące do transportu preparatów szczepionkowych, pobieranych z Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej we Wrocławiu (według wcześniej sporządzonego zapotrzebowania), a następnie wydawanych do podległych punktów szczepień według zapotrzebowania.

W powiecie polkowickim zgodnie z obowiązującym w 2021 roku Programem Szczepień Ochronnych wykonano ok. 8019 szczepień, w tym:

DTP (przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi) – 458

POLIO (przeciwko poliomyelitis) – 334

WZW typu B (przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby) – 460

MMR II (przeciwko odrze,świnie i różyczce) – 1449

HIB (przeciwko (haemophilus influenzae) – 485

TD (przeciwko tężcowi i błonicy) – 430

dTap ((przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi) - 599

T (przeciwko tężcowi) - 818

Przeciwko Streptococcus pneumoniae – 1271

Przeciwko ospie wietrznej – 74

Szczepionkami skojarzonymi zaszczepiono 755 osób

Od 2021 roku wprowadzono obowiązkowe szczepienia niemowląt przeciw rotawirusom. Zaszczepiono 877 dzieci.

W ramach refundacji przez Urzędy Gminy zaszczepiono: w Gminie Polkowice 990 osób po 60 roku życia przeciwko grypie sezonowej, 210 dziewczynek przeciwko brodawczakowi ludzkiemu oraz 526 osób powyżej 60 r.ż. przeciw pneumokokowemu zapaleniu płuc. W gminie Radwanice zaszczepiono p/grypie 100 osób powyżej 60 r.ż.

W 2021 roku zarejestrowano 5 niepożądanych odczynów poszczepiennych wśród dzieci. Dwa przypadki spowodowane były szczepionkami skojarzonymi, 1- po szczepieniu przeciw różyczce, odrze i śwince w połączeniu ze szczepieniem przeciw pneumokokowemu zapaleniu płuc, 1 przypadek po szczepieniu przeciw wzv typu B oraz 1 odczyn po szczepieniu przeciw meningokokom.

Wykonawstwo szczepień ochronnych w 2021 roku we wszystkich punktach szczepień podległych nadzorowi Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Polkowicach, mimo nieznacznego spadku, spowodowanego sytuacją epidemiologiczną, czasowym ograniczeniem przyjęć pacjentów w poszczególnych placówkach dla bezpieczeństwa i ograniczenia transmisji zakażeń, jest zadawalające i podobnie jak w latach ubiegłych utrzymane na wysokim poziomie.

II. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA I PRODUKTÓW KOSMETYCZNYCH

W roku 2021 na terenie działania PSSE w Polkowicach bieżącym nadzorem objęto w sumie 608 obiektów, w tym 20 obiektów produkcji żywności, 1 gospodarstwo produkcji pierwotnej prowadzące rolniczy handel detaliczny, 118 gospodarstw rolnych, 7 producentów żywności w warunkach domowych, 1 inną wytwórną żywności, 230 – obrotu żywnością oraz 138 zakładów żywienia zbiorowego otwartego i 72 – żywienia zbiorowego zamkniętego. Ponadto w 12 zakładach prowadzi się magazynowanie lub obrót materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Zaplanowano 192 kontrole sanitarne, a przeprowadzono ich 378 (dodatkowo 2 kontrole w sklepach sprzedających kosmetyki oraz 18 kontroli granicznych). Nie zrealizowano 51 kontroli sanitarnych z powodu zamknięcia obiektów z powodu stanu epidemii COVID-19, likwidacji bądź zawieszenia działalności zakładów.

Wydano:

- 20 decyzji administracyjnych (8 – wydanych w związku z naruszeniem wymań higienicznych, 3 – w związku z przedłużeniem terminu wykonania decyzji, 5 – w związku z umorzeniem i 4 – w związku z zatwierdzeniem warunkowym zakładów) wydano ponadto:

- 49 decyzji w związku z zatwierdzeniem zakładu
- 45 decyzje rachunkowe
- 24 decyzji w związku z wykreśleniem z rejestru

Razem 138 decyzji.

Ponadto wydano 2 zawiadomienia o przekazaniu sprawy: w związku z podejrzeniem zafałszowanego sera feta w pizzerii oraz w związku z informacją zawartości acesulfamu K w próbce żywności.

Dokonano 10 wpisów do rejestru, które dotyczyły gospodarstw rolnych, sklepu meblowego wprowadzającego do obrotu materiały do kontaktu z żywnością, sprzedaży internetowej olejów CBD, punktu skupu runa leśnego.

Dodatkowo dokonano 2 zmiany w rejestrze, w związku ze zmianą przedsiębiorców prowadzących działalność w zatwierdzonych już obiektach.

Ponadto w związku z trwającą epidemią covid-19, na polecenie WSSE we Wrocławiu przeprowadzono tematyczne kontrole dotyczące przestrzegania przepisów przeciwepidemicznych. Skontrolowano 15 zakładów na terenie powiatu polkowickiego, a także przeprowadzono kontrole krzyżowe, w zakładach działających na terenie sąsiedniego powiatu głogowskiego – 5 zakładów skontrolowano 5, w 4 sporządzono notatki służbowe.

Część kontroli – zgodnie z art. 5 pkt b Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2020/466 z dnia 30 marca 2020 r. w sprawie środków tymczasowych mających na celu ograniczenie ryzyka dla zdrowia ludzi, zwierząt i roślin oraz dobrostanu zwierząt podczas określonych poważnych zakłóceń w systemach kontroli państw członkowskich z powodu choroby koronawirusowej (COVID-19) – przeprowadzono za pośrednictwem dostępnych środków porozumiewania na odległość – na podstawie rozmów telefonicznych.

Nałożono 7 mandatów na łączną kwotę 1600 PLN.

Skontrolowano 226 obiektów (dodatkowo 2 sklepy kosmetyczne), w 129 wypełniono arkusze oceny stanu sanitarnego, na podstawie których zakłady kwalifikowano do odpowiedniej kategorii ryzyka. W części zakładów stwierdzono nieprawidłowości:

- ciastkarnia – stwierdzono niewłaściwy stan techniczny sufitów (zacieki, łuszcząca się farba); niewłaściwy stan techniczny dzielarki do bułek i mieszalnika do ciasta (zniszczone obudowy sprzętów, z odstającą farbą, okleiną); niewłaściwy stan techniczny półek w lodówce w magazynie dodatków (półki zniszczone, ze śladami korozji),
- zakład garmażeryjny – stwierdzono niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń zakładu (przebarwiony, zabrudzony, zawilgocony sufit w części komunikacyjnej, zawilgocony sufit przy otworze wentylacyjnym w magazynie warzyw); brakiem odpowiednio wyposażonego stanowiska mycia warzyw w pomieszczeniu obróbki wstępnej warzyw (w pomieszczeniu tym zdemontowano głęboki zlew),
- sklepy spożywcze – stwierdzono zły stan techniczny pomieszczeń i sprzętów; wprowadzanie do obrotu handlowego artykułów spożywczych po upływie dat minimalnej trwałości; zły stan techniczny lamy chłodniczej; nieprawidłowe rozważanie mięsa - zepsuta waga; brudny sprzęt do czyszczenia krawalnicy do chleba; brak segregacji odzieży w szatni pracowniczej; nieprawidłowe przetrzymywanie środków higienicznych w WC; obecność szkodników (latające ptaki); przepełnione pojemniki na odpady; brak porządku w salach sprzedaży i w magazynach; brak osłony na lampie oświetleniowej; brak światła w pomieszczeniu biurowym; uszkodzone drzwi do WC; niewłaściwe

magazynowanie asortymentu – przetrzymywanie worków z ziemniakami bezpośrednio na posadzce, przetrzymywanie cebuli, cytryn, pomidorów na posadzce w przedsionku WC; brak do wglądu zapisów GHP/GMP z zakresu odczytu temperatur w urządzeniach chłodniczych, obserwacji szkodników, przyjęcia dostaw, procesów mycia i dezynfekcji, szkoleń personelu (w tym szkolenia z zakresu zapobiegania Covid -19),

- restauracje i zakłady małej gastronomii – stwierdzono brudne ściany i sufity; brak porządku; brak środków czystości przy umywalkach do mycia rąk; brak zachowanej segregacji odzieży ochronnej i osobistej w szafkach odzieżowych; brak zabezpieczenia przed szkodnikami – brak siatek w oknach, stwierdzono obecność much w obiekcie; nieprawidłowe przechowywanie żywności – brak segregacji asortymentowej, przetrzymywanie żywności w nieodpowiednich pomieszczeniach; przetrzymywanie zbędnego sprzętu w pomieszczeniach żywnościowych; brak oznakowania pojemników, w których przetrzymywano próbki pokarmowe; brak prawidłowego funkcjonowania systemu HACCP; brak oddzielonej przestrzeni magazynowania środków spożywczych i opakowań jednorazowych od przestrzeni magazynowania sprzętu trwałego (niezwiązanego z działalnością gastronomiczną),

- stołówki szkolne – stwierdzono zły stan techniczny pomieszczeń obiektu.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wszczęto postępowania administracyjne, a w trakcie kontroli sprawdzających stwierdzono usunięcie uchybień.

Pobrano i zbadano łącznie 161 prób – 159 prób żywności, 2 próby materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Pobrane próby zostały zbadane w laboratoriach PIS województwa dolnośląskiego, pomorskiego, lubelskiego, małopolskiego, wielkopolskiego, podlaskiego, świętokrzyskiego, opolskiego w kierunku parametrów mikrobiologicznych, chemicznych i organoleptyki. W 138 pobranych prób oceniono znakowanie, dla 118 dokonano oceny organoleptycznej. Nie zakwestionowano żadnej z prób.

Działalność organów urzędowej kontroli żywności na terenie powiatu polkowickiego miała na celu sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i żywienia zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego.

W związku z trwającym od marca 2020 roku stanem epidemii, pracownicy Oddziału HŻŻiPK wspomagali oddział Epidemiologii w działaniach związanych z przeprowadzaniem wywiadów epidemiologicznych, obsługą systemu SEPIS, a także udzielaniem petentom telefonicznych informacji na temat obowiązujących przepisów przeciwepidemicznych i zasad postępowania w trakcie kwarantanny i izolacji.

W trakcie większości zrealizowanych kontroli oprócz nadzoru bezpieczeństwem żywności i żywienia kontrolowano sposób przestrzegania przepisów przeciwepidemicznych w związku z epidemią Covid-19.

W 2021 r. do PSSE w Polkowicach wniesiono 8 wniosków o interwencję, które dotyczyły:

stwierdzenia obecności szkodników latających – ptaków w markecie - przeprowadzona kontrola potwierdziła zarzuty wniesione w treści wniosku, kierownika sklepu ukarano mandatem karnym, złych warunków sanitarnych w piekarni, w trakcie kontroli sanitarnej nie potwierdzono zarzutów nieprawidłowości przy prowadzeniu skupu grzybów – wniosek niezasadny, dolegliwości żołądkowo-jelitowych dzieci w żłobku – zarzuty wniesione wnioskiem nie potwierdziły się, zaniedbań sanitarnych w sklepie spożywczym – brudna odzież personelu, obecność szkodników – much, zastawione wejście ewakuacyjne – zarzuty wniesione wnioskiem nie potwierdziły się, dolegliwości żołądkowych po spożyciu bułki zakupionej w markecie – zarzuty wniesione wnioskiem nie potwierdziły się, nieprawidłowości higieniczno-sanitarnych w lokalu gastronomicznym oraz w związku z gospodarką odpadami pokonsumpcyjnymi – obiekt był zamknięty.

W trakcie kontroli sprawdzających przeprowadzonych w obiektach, w których wystąpiły nieprawidłowości stwierdzono usunięcie wszystkich uchybień.

Ponadto w związku z trwającą epidemią Covid-19 pracownicy działu przyjmowali od petentów wiele telefonicznych informacji, które dotyczyły anonimowych zgłoszeń o nieprawidłowych zachorowaniach pracowników i klientów sklepów, lokali gastronomicznych oraz próśb o interpretacje obowiązujących przepisów. Zgłoszeń anonimowych nie rejestrowano, ale zawsze dokonywano interwencji telefonicznych w obiektach, których uwagi dotyczyły.

W roku 2021 przeprowadzono 18 kontroli granicznych.

Jedną kontrolę przeprowadzono w składzie celnym w Polkowicach. Dotyczyła ona towaru (ogórki konserwowe) wyprodukowanego na Ukrainie na zlecenie polskiego przedsiębiorcy, przeznaczonego na rynek niemiecki przewożonego tranzytem z Ukrainy, a etykietowanego w Polsce.

Również jedną kontrolę dotyczącą materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością przeprowadzono u przedsiębiorcy w miejscu złożenia towaru w Polkowicach.

W pozostałych 16 przypadkach kontrole obejmowały ocenę dokumentacji dostarczonej przez przedsiębiorcę. Analizowano deklaracje zgodności, certyfikaty, wyniki badań laboratoryjnych i inne dokumenty dotyczące materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Wydano 18 świadectw spełnienia wymagań zdrowotnych przez środki spożywcze/materiały do kontaktu z żywnością.

Do PSSE w Polkowicach w 2021 r. wpłynęły 54 powiadomienia w ramach systemu RASFF, w tym alarmowe, informacyjne oraz powiadomienia o niezgodnościach. Powiadomienia dotyczyły: pozostałości pestycydów w korzeniu pietruszki, grejfrucie, truskawce mrożonej; obecności niezadeklarowanych bądź/i niedozwolonych substancji w produktach (CBD oraz Δ9-THC); obecności niezadeklarowanych substancji konserwujących oraz przekroczenia ich dozwolonego poziomu w produktach spożywczych; obecności nieautoryzowanego składnika nowej żywności w produkcie (proszek z liści neem); obecności propamokarbu w orzeszkach ziemnych z Egiptu; zanieczyszczenia tlenkiem etylenu produktów piekarniczych, konserw rybnych, produktów nabiałowych, lodów,

makaronów, suplementów diety; obecności chloroetanolu w suplemencie diety; przekroczenia glikolu propylenowego w napojach; braku identyfikowalności kraju pochodzenia importowanych pistacji w łupinach; stwierdzenia *Clostridium* redukujących siarczyny w wodzie źródlanej, zanieczyszczenia pałeczkami *Salmonella* mięsa drobiowego; zanieczyszczenia *Listerią monocytogenes* ogonówki wędzonej; obecności mykotoksyn w figach suszonych oraz w soku jabłkowym; obecność deoksyniwalenolu w makaronie; migracji amin aromatycznych w materiałach do kontaktu z żywnością; zmian organoleptycznych kubka ceramicznego z silikonową pokrywką; obecności w składzie włókna bambusowego w naczyniach kuchennych. Na każdą przekazywaną informację o niebezpiecznych produktach, natychmiastowo reagowano i podejmowano działania zgodnie z zasadami systemu RASFF.

W roku 2021 nie wysłano do systemu RASFF zgłoszeń alarmowych.

III. CHARAKTERYSTYKA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I OBIEKTÓW WODNYCH

1. ZAOPATRZENIE LUDNOŚCI W WODĘ DO SPOŻYCIA

1.1. WODOCIĄGI SIECIOWE

Wodociągi w przedziale produkcji 1 001 – 10 000m³/dobę

Wodociąg Sucha Górna /miejski/ - urządzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę dostarczające wodę do następujących miejscowości: Polkowice, Moskorzyn, Sucha Górna, Kaźmierzów, Guzice, Trzebcz, Żuków, Sobin, Nowa Wieś Lubińska. Woda ujmowana jest z 8 studni głębinowych wierconych i rozprowadzana siecią typu mieszanego /PCV i PEHD/ do odbiorców. Woda uzdatniana jest przez aerację, odżelazianie i odmanganianie. Prowadzony jest proces płukania filtrów /filtry ciśnieniowe zamknięte Culligan, złoża katalityczne i piaski filtracyjne/. Czysta woda wodociągowa gromadzona jest w 2 żelbetonowych zbiornikach, w budynku SUW zorganizowano chlorownię wyposażoną zgodnie z wymaganiami sanitarnymi, halę z urządzeniami pompującymi i filtrującymi. Dodatkowo budynek wyposażony jest w pomieszczenie biurowe oraz pomieszczenie socjalne i higieniczno-sanitarne. Odprowadzenie wód deszczowych z połaci dachowych do kanalizacji popłuczyn i wód nadmiarowych, z powierzchni drogowych, utwardzonych wody odprowadzane są na teren działki. Teren SUW ogrodzony, zadbane, zazieleniony trawa koszona na bieżąco, brama główna zamykana, tablica informacyjna czytelna. Woda z przedmiotowego wodociągu badana przez Laboratorium Zewnętrzne /Laboratorium zakładowe PGM Sp. z o.o. w Polkowicach zostało zlikwidowane w 2021r./. Strefy ochrony bezpośredniej wyznaczone. Badane próbki wody spełniały normy pod względem fizycznym i mikrobiologicznym, na koniec roku woda odpowiadała wymaganiom sanitarnym.

Wodociąg w przedziale produkcji 101 – 1 000m³/dobę

Wodociąg Przemków /miejski/ – woda surowa dostarczana jest z 3 studni głębinowych, siecią mieszaną z azbesto-cementu, PCV, PE, stali i żeliwa, do odbiorców większej części miasta Przemków. Obiekt hydroforni zmodernizowany, obecnie nie wymaga obsługi ludzi. Strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej wyznaczone. Zbiornik wody czystej żelbetonowy w dobrym stanie technicznym, woda nie podlega uzdatnianiu, w razie potrzeby jest napowietrzana i dezynfekowana. Woda pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym odpowiada normom sanitarnym i jest przydatna do spożycia przez ludzi. Stan techniczny urządzenia wodociągowego nie budził zastrzeżeń.

Wodociąg Trzebnice /wiejski/ – wodociąg sieciowy zaopatruje w wodę mieszkańców czterech wsi: Trzebnice, Żabice, Ogrodziska i Chocianowiec. Woda dostarczana z dwóch studni głębinowych, nie jest poddawana procesom uzdatniania/ stosuje się tylko napowietrzanie/. Prowadzona jest kontrola wewnętrzna wody przez przedsiębiorstwo. Wyniki przekazywane zgodnie z przedłożonym harmonogramem. W 2021r. w ramach nadzoru sanitarnego pobrano próby do badań w zakresie monitoringu przeglądowego. Jakość wody odpowiadała obowiązującym przepisom.

Wodociąg Szklarki /wiejski/ - wodociąg sieciowy typu mieszanego /PCV, stal, żeliwo, cemento-azbest/ zaopatruje w wodę Szklarki, Przemków, Piotrowice i Karpie. Woda surowa tłoczona z 2 studni wierconych do SUW i poddawana procesowi uzdatniania /odżelazianie, odmanganianie/, w razie potrzeby aeracja i dezynfekcja. Budynek Stacji i urządzenia wodociągowe w dobrym stanie technicznym. Zbiornik wody czystej metalowy, znajduje się na terenie SUW, płukany w określonych odstępach czasowych. Strefy ochrony bezpośredniej wyznaczone, strefy pośrednie niewyznaczone. Teren przyległy czysty, zazieleniony, zadbane, ogrodzony, wyposażony w tablicę informacyjną. Badania wody wykazały, że woda odpowiada wymaganiom pod względem chemicznym, odnotowano natomiast przekroczenia norm parametrów bakteriologicznych z sieci wodociągu, działania naprawcze wpłynęły na poprawę jakości wody.

Wodociąg Radwanice /wiejski/ – wodociąg sieciowy zasilany jest w wodę z dwóch studni głębinowych, komory studzienne zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych. W wodę zaopatrywanych jest 8 miejscowości, tj. Przesieczna, Borów, Łagoszów Wielki, Dobromil, Lipin, Drożów, Drożyna i Radwanice. Strefy sanitarne ogrodzone, oznaczone tablicami informacyjnymi, bramy posiadają stałe zamknięcia. W Stacji Uzdatniania Wody wydzielona jest hala filtrów, chlorownia oraz węzeł sanitarny, stan techniczny i porządkowy pomieszczeń nie budzi zastrzeżeń. Woda poddawana jest procesom uzdatniania /odżelazianie, odmanganianie/, płukane odbywa się zgodnie z opracowaną technologią a popłuczyny odprowadzane do osadnika, a następnie do przydrożnego rowu. Napowietrzanie wody odbywa się automatycznie. Stan sanitarny zbiornika wyrównawczego nie budzi zastrzeżeń.

Woda chlorowana jest tylko w przypadku awarii sieci wodociągowej podchlorynem sodu.

Prowadzona jest kontrola wewnętrzna wody przez przedsiębiorstwo. Woda badana przez akredytowane Laboratorium Zakładowe PGM Sp. z o.o. w Polkowicach. W ramach nadzoru sanitarnego pobrano próby do badań w zakresie monitoringu przeglądowego. Jakość wody w 2021r. odpowiadała obowiązującym przepisom.

Wodociąg Kłobuczyn /wiejski/ – woda czerpana jest z dwóch studni głębinowych zlokalizowanych z dala od zabudowań mieszkalnych, posiadających oddzielne strefy sanitarne. Wodociąg sieciowy zaopatruje w wodę wsie: Gaworzyce, Koźlice, Mieszków Dzików i Kłobuczyn. W Stacji Uzdatniania Wody wyodrębniono następujące pomieszczenia: hala filtrów, pomieszczenie socjalne, chlorownia i sanitariat. Urządzenia uzdatniające technicznie sprawne, płukanie urządzeń automatyczne. Woda poddawana jest chlorowaniu tylko w przypadku awarii sieci wodociągowej podchlorynem sodu. Woda pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym odpowiada normom sanitarnym i jest przydatna do spożycia przez ludzi. Przedsiębiorca prowadzi kontrolę wewnętrzną, badania wykonuje Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Głogowie sp. z o.o. ul. Łąkowa 52. Wyniki przekazywane zgodnie z przedłożonym harmonogramem.

Wodociąg Sierszowice /wiejski/ - wodociąg sieciowy zaopatruje w wodę miejscowość Bądzów /powiat głogowski/ i Szyb „Polkowice-Sierszowice” SW – 1. Woda surowa podawana z 6 studni głębinowych, znajdujących się w rejonie wsi Potoczek. Woda poddawana jest procesom napowietrzania, odżelazienia i odmanganiania. Urządzenia pracują zgodnie z technologią uzdatniania wody. Płukanie urządzeń uzdatniających odbywa się automatycznie, popłuczyny wody odprowadzane do oczyszczalni ścieków przemysłowych na szybie R IX „Polkowice-Sierszowice”. Przedsiębiorca prowadzi kontrolę wewnętrzną, badania wykonuje Centrum Badania Jakości sp. z o.o. w Lubinie. Pobrano próby wody w ramach nadzoru w zakresie monitoringu przeglądowego. Jakość wody pod względem bakteriologicznym i fizykochemicznym w roku 2021 odpowiadała obowiązującym przepisom. Wyniki przekazywane zgodnie z przedłożonym harmonogramem.

Wodociąg Brunów /wiejski/ – wodociąg sieciowy, zaopatruje w wodę trzy miejscowości: Brunów /powiat polkowicki/, Górzycy i Krzeczyn Mały /powiat lubiński/. Woda dostarczana jest z dwóch studni głębinowych. Teren stacji ogrodzony. Proces uzdatniania wody poprzez odżelazianie i odmanganianie. Prowadzona jest kontrola wewnętrzną zgodnie z harmonogramem, badania wykonywane przez Centrum Badań i Dozoru Górnictwa Podziemnego Sp. z o.o. Łędziny W roku 2021 jakość wody odpowiadała wymaganiom rozporządzenia.

Wodociąg Grębocice /wiejski/ – wodociąg publiczny zaopatruje w wodę następujące miejscowości: Grębocice, Retków, Proszyce, Stara Rzeka, Grodowiec, Duża Wólka, Świnino, Bieńków, Obiszów, Kwielice, Ogorzelec, Wilczyn, Grodziszczce, Krzydłowice, Proszówek. Sieć typu mieszanego

/PCV, stal, PE/. Prowadzony jest proces płukania filtrów pospiesznych ze złożami z piasku kwarcowego. Zbiornik wody czystej żelbetonowy. Stacja uzdatniania wody bezobsługowa, automatyczna znajduje się w Grębolicach. Stacja ogrodzona i oznakowana. Woda ujmowana z 3 studni głębinowych wierconych. W Stacji zachodzą procesy uzdatniające wodę surową takie jak aeracja, odżelazianie i odmanganianie.

Strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej niewyznaczone. Na koniec roku sprawozdawczego wodociąg oceniono jako dobry.

Wodociąg Rzeczyca /wiejski/ – stacja uzdatniania wody w Rzeczycy korzysta z 2 studni głębinowych wierconych. Zaopatruje w wodę uzdatnioną następujące miejscowości: Rzeczyca, Trzęsów, Żabice, Szymocin, Bucze, Czerńczyce. Obiekt po całkowitej modernizacji i rozbudowie /budynek SUW Rzeczyca, filtracja jednostopniowa przez złożę kwarcowe oraz złożę katalityczne/. Budynek ogrodzony, oznakowany, teren przyległy czysty, zazieleniony. Wykonano nowe drogi komunikacji wewnętrznej terenu hydroforni – nawierzchnia z kostki polbruk. Woda siecią mieszaną /PCV, PE i stal/, trafiająca do użytkowników poddawana jest procesom aeracji, odżelaziania i odmanganiania, dezynfekcja wody podchlorynem sodu w zależności od potrzeb. Strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej niewyznaczone. Prowadzony jest automatyczny proces płukania ciśnieniowych filtrów pospiesznych. Zbiornik wyrównawczy wody czystej żelbetonowy. Urządzenie wodociągowe po całkowitej modernizacji.

Woda spełniała wymagania w zakresie badanych parametrów.

Wodociąg Strogoborzyce /wiejski/– wodociąg zaopatruje pięć miejscowości: Strogoborzyce, Sieroszowice, Nowa Kuźnia, Kłębanowice, Teodorów i Buczyna. Woda dostarczana z jednej studni głębinowej zlokalizowanej z dala od zabudowań mieszkalnych, w polu, teren wokół studni ogrodzony. W Stacji Uzdatniania Wody woda poddawana jest procesom napowietrzania, odżelaziania i odmanganiania. Prowadzone są zabiegi płukania filtrów według ustalonego harmonogramu. Prowadzona jest kontrola wewnętrzna wody przez przedsiębiorstwo. Woda badana przez akredytowane Laboratorium Zakładowe PGM Sp. z o.o. w Polkowicach. W ramach nadzoru sanitarnego pobrano próby do badań w zakresie monitoringu przeglądowego. Jakość wody w 2021r. odpowiadała obowiązującym przepisom.

Wodociąg Pogorzelska /wiejski/– wodociąg sieciowy zaopatruje w wodę dwie miejscowości Parchów i Pogorzelska. Oparty jest na dwóch studniach głębinowych, których stan sanitarno-techniczny nie budzi zastrzeżeń. Woda poddawana jest procesom odżelaziania i odmanganiania. W ramach nadzoru pobrano próby wody do badań w zakresie monitoringu przeglądowego W roku 2021 jakość wody pod względem bakteriologicznym i fizykochemicznym nie budziła zastrzeżeń. Prowadzony jest także nadzór przez przedsiębiorstwo, wyniki z badań przekazywane zgodnie z harmonogramem, woda badana przez Centrum Badań i Dozoru Górnictwa Podziemnego Sp. z o.o. Łędziny.

Wodociąg Polkowice /wiejski/ – wodociąg sieciowy zaopatruje w wodę miejscowość Jędrzychów oraz odbiorców przemysłowych, tj. Szyby KGHM ZG „Polkowice-Sierszowice” - PG, P-VII, PZ ,ZG „Rudna”- RZ. Teren stacji uzdatniania oznakowany i ogrodzony. Stacja Uzdatniania Wody posiada całodobowy nadzór. Urządzenia uzdatniające wodę tj.: odmanganiacze i odżelaziacze. Wyniki z badań wody przekazywane zgodnie z harmonogramem. Woda badana przez Centrum Badania Jakości sp. z o.o. w Lubinie. Pobrane w 2021r. próby w zakresie oznaczonych parametrów spełniały normy pod względem mikrobiologicznym i chemicznym.

Wodociąg Guzice /wiejski/ - wodociąg sieciowy zaopatruje w wodę następujące miejscowości: Biedrzykowa, Dąbrowa, Komorniki, Pieszkowice, Żelazny Most, Tarnówek oraz szyby górnicze ZG „Rudna”- RG,R-IX,R-XI, R-VII, R-VIII. Stacja uzdatniania usytuowana jest w rejonie wsi Guzice. Woda podawana jest przemiennie z 13 studni głębinowych, wierconych zlokalizowanych w okolicach Moskorzyna, Retkowa i Starej Rzeki.

Nadzór nad pracą urządzeń całodobowy. Woda poddawana procesom uzdatniania /odmanganianie, odżelazianie/. Jakość wody w 2021r. odpowiadała wymogom rozporządzenia. Prowadzona jest kontrola wewnętrzna wody, badania wykonywane są przez Centrum Badania Jakości sp. z o.o. w Lubinie. Wyniki badań wody przekazywane zgodnie z przedłożonym harmonogramem.

Wodociąg Chocianów /miejski/ – wodociąg sieciowy zaopatruje w wodę miejscowość Chocianów. Teren stacji uzdatniania wody ogrodzony i oznakowany. Proces uzdatniania wody poprzez odżelazianie i odmanganianie. Proces płukania filtrów-jeden filtr raz na dobę, popłuczyny odprowadzane do kanalizacji sanitarnej. Na terenie Zakładu Uzdatniania Wody znajdują się dwa zbiorniki wody czystej o pojemności 1000 m³. Woda ujmowana z trzech studni głębinowych. W Stacji Uzdatniania Wody nadzór nad pracą urządzeń całodobowy. Prowadzona jest kontrola wewnętrzna wody, badania wykonywane są przez Centrum Badań i Dozoru Górnictwa Podziemnego Sp. z o.o. Łędziny. W ramach nadzoru pobrano próby wody w zakresie monitoringu przeglądowego. Badanie wykazało przekroczenia liczby bakterii grupy coli – 1 jtk /sieć/. Przeprowadzono działania naprawcze mające na celu poprawę jakości wody, badanie sprawdzające nie wykazało przekroczeń.

Wodociągi w przedziale produkcji ≤ 100m³/dobę

Wodociąg Wysoka /wiejski/– hydrofornię zasilają w wodę 3 studnie wiercone, woda podawana bez uzdatniania siecią typu rozgałęzionego i mieszanego /PCV, stal, cemento-azbest, żeliwo i PE/. Woda wodociągowa bezpośrednio, bez zastosowania zbiornika wody czystej, podawana jest z hydroforów do sieci. Z wody korzystają mieszkańcy następujących miejscowości: Wysoka, Jakubowo, Jędrzychówek, Łąkociny i Jabłonów gm. Chocianów. Sieć rozdzielcza wykonana jest z PCV, PE i stali. Stan techniczny obiektu i urządzeń wodociągowych dobry. Teren przyległy ogrodzony, zazieleniony. Wodociąg posiada wyznaczoną strefę ochrony bezpośredniej dla ujęć, strefy pośrednie

niewyznaczone. Pod względem chemicznym woda w zakresie badanych parametrów spełniała wymagania, odnotowano przekroczenia norm w próbkach z sieci pod względem bakteriologicznym. Zarządca przeprowadził działania naprawcze, ponowny pobór wody wykazał brak przekroczeń norm sanitarnych.

Wodociąg Dalków /wiejski/-zaopatruje w wodę wieś Dalków i Gostyń z jednej studni głębinowej utrzymanej w należyтым stanie sanitarnym, Przy Stacji Uzdatniania Wody znajduje się zbiornik wody czystej. Sieć wodociągowa wykonana jest z rur żeliwnych i PE. Stacja Uzdatniania Wody pracuje zgodnie z opracowaną technologią, stan techniczny i porządkowy nie budzi zastrzeżeń. W przypadku złej jakości wody lub awarii wodociągu istnieje możliwość wykonania dezynfekcji wody /chlorator/. Woda poddawana jest procesom aeracji, odżelaziania i odmanganiania, Przedsiębiorca prowadzi kontrolę wewnętrzną, badania wykonuje Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Głogowie sp. z o.o. ul. Łąkowa 52. Wyniki przekazywane zgodnie z przedłożonym harmonogramem. Pobrano próby wody w ramach nadzoru w zakresie monitoringu przeglądownego. odnotowano przekroczenie liczby bakterii grupy coli 2 jtk, przeprowadzono działania naprawcze. Jakość wody pod względem bakteriologicznym i fizykochemicznym na koniec 2021r. odpowiadała obowiązującym przepisom.

Wodociąg Witanowice /wiejski/- wodociąg sieciowy zaopatruje w wodę jedną wieś Witanowice Woda poddawana procesom uzdatniania /odmanganianie, odżelazianie/. Zabiegi napowietrzania wody prowadzone są automatycznie, a płukanie filtrów według opracowanego schematu lub w miarę potrzeb. Woda podawana z jednej studni głębinowej znajdującej się w bliskim sąsiedztwie Stacji Uzdatniania Wody. W 2021r. w ramach nadzoru sanitarnego pobrano próby do badań w zakresie monitoringu przeglądownego, odnotowano przekroczenie liczby bakterii grupy coli 7 jtk w Stacji Uzdatniania Wody, przeprowadzono działania naprawcze, pobrano próbę wody do badań kontrolnych. Jakość wody odpowiadała obowiązującym przepisom.

Wodociąg Wilkocin /wiejski/ – miejscowość Wilkocin zaopatrywana jest z wodociągu sieciowego znajdującego się w tej miejscowości, sieć typu mieszanego /stal, cemento-azbest/. Woda bez procesów uzdatnienia podawana jest z 2 studni głębinowych, wierconych, poprzez 1 hydrofor bezpośrednio do odbiorców. Teren przyległy do Stacji zazieleniony, czysty. Obsługę wykonuje jedna osoba. Obiekt opisany czytelnymi tablicami informacyjnymi. Podziemna hydrofornia oraz urządzenia wodociągowe w stanie technicznym dobrym. Strefy ochrony pośredniej i bezpośredniej wyznaczone. Woda spełniała wymagania norm sanitarnych.

Wodociąg Wierzchowice /wiejski/ – woda ujmowana jest z jednej studni zasila jedną miejscowość Wierzchowice. Studnia wiercona zlokalizowana jest w polu z dala od zabudowań mieszkalnych zabezpieczona przed dostępem osób nieupoważnionych. Przy Stacji Uzdatniania Wody

zlokalizowany jest zbiornik wody czystej. Woda nie jest poddawana procesom uzdatniania /stosuje się tylko napowietrzanie/. Prowadzona jest kontrola wewnętrzna wody przez przedsiębiorstwo. Wyniki przekazywane zgodnie z przedłożonym harmonogramem. W 2021r. w ramach nadzoru sanitarnego pobrano próby do badań w zakresie monitoringu przeglądowego na sieci, odnotowano przekroczenie liczby bakterii grupy coli 16 jtk przeprowadzono działania naprawcze, pobrano próbę wody do badań kontrolnych. Jakość wody odpowiadała obowiązującym przepisom.

Wodociąg Chofum /miejski/ – wodociąg sieciowy zaopatrywał w wodę Fabrykę Urządzeń Mechanicznych „Chofum” w Chocianowie. W 2021r. został zlikwidowany. Fabryka Urządzeń Mechanicznych w Chocianowie ogłosiła upadłość.

1.2. STAN SANITARNY CIEPŁEJ WODY W INSTALACJACH WODOCIĄGOWYCH WEWNĄTRZ BUDYNKÓW

W roku 2021 pobrano do badań próby ciepłej wody w kierunku liczby bakterii Legionella sp. w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicyzm w Polkowicach, ul. K. Kominka 7. Jakość wody odpowiadała obowiązującym przepisom.

2. STAN SANITARNO-PORZĄDKOWY MIEJSCOWOŚCI

2.1. MIASTA I TERENY WIEJSKIE

W granicach powiatu polkowickiego znajdują się 3 miasta, tj. Polkowice, Przemków i Chocianów. W każdym mieście prowadzą działalność Miejskie Przedsiębiorstwa Komunalne, do ich zadań należy utrzymanie porządku i bieżącej czystości. Prace porządkowe wykonywane są przy użyciu odpowiedniego sprzętu, tj. śmieciarki, zmiatarki z mechaniczną funkcją polewania wodą, pojazdy do selektywnej zbiórki odpadów. Na terenie miast prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów, w związku z czym miasta wyposażone są w pojemniki z odpowiednimi kolorami i oznaczeniami. Funkcjonują też firmy zewnętrzne, które wykonują czynności związane ze zbieraniem i wywozem odpadów, porządkowaniem chodników, ulic, terenów zielonych i placów zabaw. Kosze uliczne opróżniane w sposób ogólnie przyjęty na terenie danej gminy, według ustalonego harmonogramu wywozu nieczystości, a także według potrzeb. Odpady wywożone są na składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Trzebczu gmina Polkowice.

Tereny miejskie posiadają ogrodzone, zagospodarowane w nowoczesny sprzęt zabawowy place zabaw dla dzieci. Obiekty przeznaczone dla dzieci są zadbane, a sprzęt spełnia wymagania techniczne /pracownicy UG Polkowice dokonują okresowych przeglądów urządzeń do zabaw/. Parki miejskie w Polkowicach i Chocianowie posiadają utwardzone, wytyczone alejki spacerowe, nowe ławki oraz ozdobne kosze na odpadki, oświetlenie nowoczesnymi lampami zapewniającymi oszczędność energii. Centralny park w Polkowicach posiada nowoczesny, bezpieczny sprzęt zabawowy dla dzieci, który w ciągu roku poddawany jest przeglądom technicznym. W obrębie Parku w Polkowicach znajdują

się budynki jednokabinowych toalet publicznych, zasilane wodą wodociągową. Na obrzeżach Polkowic zorganizowano Park wybiegowy dla psów, który jest ogrodzony i wyposażony w regulamin korzystania z obiektu. Wyposażony w specjalny sprzęt do zabawy dla zwierząt oraz pojemniki na odchody. Gmina Polkowice oddała do użytku nowe trasy rowerowe zorganizowane na obrzeżach miasta. Na terenie miasta Polkowice ustawiono kilka urządzeń udostępniania wody wodociągowej do bezpośredniego spożycia, w formie fontann. Z uwagi na epidemię COVID źródła unieruchomiono. Stan sanitarny miast nie budził zastrzeżeń.

Na terenie obszarów wiejskich mieszkańcy korzystają z indywidualnych form składowania odpadów komunalnych, dysponują odpowiedniej wielkości pojemnikami i posiadają zawarte umowy z firmami wywozowymi działającymi na obszarze danej gminy. W poszczególnych miejscowościach rozstawione są zestawy pojemników do selektywnej zbiórki odpadów. Odpady zbierane są według ustalonych harmonogramów oraz według potrzeb. Dostępne są ciągi komunikacyjne dla pieszych, ścieżki rowerowe, a także miejsca do uprawiania różnorodnych form sportu /siłownie zewnętrzne/. Wzdłuż chodników ustawione są kosze na odpady, a ulice i chodniki wyposażone w odpowiednie oświetlenie.

2.2. USTĘPY PUBLICZNE

W Polkowicach znajduje się jeden ustęp publiczny mieszczący się przy Hali Targowej.

W ustępie znajdują się oddzielne pomieszczenia z toaletami dla kobiet, mężczyzn oraz dla osób niepełnosprawnych. Punkty czerpalne wody wyposażone w dozowniki na mydło płynne oraz elektryczne suszarki do rąk. Na odpady przeznaczono plastikowe pojemniki wykładane workami foliowymi, odpady z terenu Targowska odbierane są przez Firmę REMONDIS. Osoby porządkowe /5 pań/, posiadają odpowiednie środki do utrzymania obiektu w należyтым stanie sanitarnym i porządkowym. Powierzchnie ścian, podłóg i wyposażenia wykonane z materiałów łatwych do utrzymania w czystości i przeprowadzania dezynfekcji. Sprzęt porządkowy i środki chemiczne /Ecolab, Tenzi, Merida/, przechowywane w wydzielonym pomieszczeniu, obiekt sprzątany jest przez osoby wyznaczone do tego celu. W roku sprawozdawczym wymieniono syfony i podejścia kanalizacyjne pod pisuary w kabinie dla mężczyzn, w części komunikacyjnej odnowiono powierzchnię lamperii. Pracownicy obiektu posiadają maseczki ochronne i rękawiczki jednorazowe do pracy. Zapewniono środki dezynfekcyjne dla klientów oraz prowadzi się dezynfekcję klamek co godzinę w ciągu dnia pracy. Obiekt w dobrym stanie sanitarnym i technicznym.

4. OBIEKTY REKREACJI WODNEJ

3.1. PŁYWALNIE KRYTE

Kryta pływalnia przy S.P. Nr 3 w Polkowicach – obiekt utrzymany w dobrym stanie porządkowym. Zapewnione są środki dezynfekcyjne o szerokim spektrum działania. Do dezynfekcji wody basenowej stosowany jest podchloryn sodu, dozowany automatycznie. Analizy wody na pływalni wykonywane są zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem przez akredytowane

laboratorium /Przedsiębiorstwo Gospodarki Miejskiej Sp. z o.o. Polkowice/. Zarządzający pływalnią informuje na stronie internetowej szkoły oraz na tablicy informacyjnej w hali basenowej o jakości wody. W roku 2021 jakość wody odpowiadała wymaganiom rozporządzenia. W związku z epidemią Covid -19 dzieci korzystały z pływalni z zachowaniem reżimu sanitarnego. Zmniejszono liczbę osób przebywających w tym samym czasie w nieszce basenowej. Szafki i przebieralnie dezynfekowano po każdej grupie. Przed wejściem oraz w przebieralniach rozmieszczono dozowniki z płynem do dezynfekcji rąk. W roku 2021 wydano decyzję administracyjną na zły stan techniczny z terminem wykonania do 29 grudnia 2023r. Zalecono doprowadzić do odpowiedniego stanu technicznego powierzchnie sufitu i ścian w hali basenowej, powierzchnię posadzki wokół niecki basenowej, uzupełnić ubytki fug w nieszce basenowej, doprowadzić do odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego stolarkę i skorodowane elementy w osłonach grzejników w hali basenowej, a także ubytki płytek przy kratkach wentylacyjnych na hali basenowej.

Kryta pływalnia przy S.P. w Chocianowie „Dolnośląski Delfinek”

Pływalnia w budynku szkoły w Chocianowie, posiada strefy komunikacyjne „brudną” i „czystą”. Obiekt składa się z następujących stref funkcyjnych, tj. strefy wejściowej, szatniowej, hali basenowej i pomieszczeń technicznych. Wszystkie pomieszczenia wykonane i urządzone zgodnie z wymogami sanitarnymi. Obiekt przystosowany dla osób niepełnosprawnych. Basen posiada jedną nieckę żelbetową z rynną przelewową oraz wannę akrylową jacuzzi. Pomieszczenia techniczne oraz socjalne dla obsługi zlokalizowane są w części piwnicznej budynku. Pływalnia zasilana jest w wodę z wodociągu sieciowego Chocianów. Do dezynfekcji wody basenowej stosowany jest podchloryn sodu dozowany automatycznie. W 2021r. w związku z epidemią występowały przerwy w funkcjonowaniu basenu. Wprowadzony był reżim sanitarny dotyczący Covid, w szczególności sposób prowadzono dezynfekcję wszystkich powierzchni basenowych, dezynfekcję rąk oraz wprowadzono ograniczenia, tj. tylko uczniowie szkolni, z zachowaniem limitów osób. Kontrole wewnętrzne prowadzone były przez Zarządcę obiektu, pod względem fizykochemicznym i mikrobiologicznym odpowiadała wymaganiom sanitarnym.

Centrum Rekreacyjno-Rehabilitacyjne AQUAPARK w Polkowicach, w obrębie hali basenowej zorganizowane są cztery whirlpoole, dzika rzeka, basen rekreacyjny i pływacki, basen dla dzieci oraz ładowisko z pontonami. Wszystkie niecki basenowe posiadają przelewy. W celu zapewnienia należytej czystości nieszek basenowych wykonywane jest odsysanie osadu z dna i ścian nieszek. Przebieralnie, natryskownice i toalety utrzymane czysto. W części saun i solarium nie stwierdzono zaniedbań sanitarnych. Zabiegi dezynfekcyjne solarium wykonywane są po każdym kliencie, a informacje o wykonanym zabiegu umieszczone w widocznym miejscu. Przed wejściem na halę basenową ustawione są automaty do dezynfekcji stóp. W prysznicach i toaletach znajdują się zasobniki z mydłem w płynie, papierowe środki higieniczne i kosze na odpadki. Kompleks basenowy sprzątany jest przez specjalistyczną firmę, która dysponuje odpowiednim sprzętem i środkami myjąco-dezynfekcyjnymi. W związku z epidemią Aquapark Polkowice funkcjonował w reżimie sanitarnym, tj. wyznaczono

odległości 1,5m między klientami przy kasach żółtymi taśmami, dezynfekowano bransoletki i szafki po każdym kliencie, regularnie dezynfekowano powierzchnie wspólne i często dotykane /klamki, powierzchnie sanitarne wokół basenów ,itp./, zapewniono pracownikom środki ochrony osobistej. Wyposażono obiekt w dozowniki z płynem do dezynfekcji rąk przy wejściu, w przebieralniach i umywalkach w toaletach. Zminimalizowano również ilość osób korzystających w jednym czasie z niecek i whirlpooli. Analizy wody na pływalni wykonywane zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem przez akredytowane laboratorium /Przedsiębiorstwo Gospodarki Miejskiej Sp. z o.o. Polkowice/. Wyniki z badań wody przekazywane zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem. W ramach nadzoru we wrześniu pobrano próby wody do badań, w basenie rekreacyjnym oraz w cyrkulacji odnotowano przekroczenia liczby *Pseudomonas aeruginosa*, tj. basen rekreacyjny- 2 jtk, cyrkulacja-8jtk. Przeprowadzono działania naprawcze. Pobrano próby do badań kontrolnych. Jakość wody nie budziła zastrzeżeń. W 2021r. wydano decyzję prolongującą dotyczącą odnowienia ścian, konstrukcji dachu oraz sufitu w części basenowej oraz zapewnienia skutecznej wentylacji mechanicznej nawiewno-wywiewnej we wszystkich pomieszczeniach hali basenowej. Ustalono nowy termin na 31 grudnia 2023r.

3.2. PŁYWALNIE ODKRYTE

Baseny zewnętrzne w Polkowicach

Kontrola techniczna oceniająca przygotowanie obiektu do funkcjonowania w sezonie letnim 2021, przeprowadzona była w miesiącu czerwcu.

Podczas kontroli obiektu sprawdzono wykonanie uchyleń sanitarnych zawartych w decyzji administracyjnej, wydanej w 2020 roku /wymieniono nawierzchnię otaczającą nieckę sportową poprzez wyłożenie kostką polbruk, usunięto skorodowane balustrady ochronne wokół niecki basenowej sportowej, doprowadzono do należytego stanu technicznego żelbetowy zbiornik przelewowy znajdujący się pod częścią dna basenu rekreacyjnego poprzez uszczelnienie masą żywiczną, naprawiono uszkodzoną ścianę w budynku SUW/.

Obiekt otwarty jest tylko w sezonie letnim, składa się z głównego budynku przeznaczonego do obsługi indywidualnych i grupowych użytkowników obiektu. Układ funkcjonalny budynku z podziałem na część damską i męską.

Dodatkowe wyposażenie obiektu to: słupki startowe, drabinki, pochyty, panele natryskowe z brodzikami, oświetlenie podwodne, zorganizowano plac zabaw dla dzieci wyposażony w urządzenia do zabawy posiadające atesty, wyznaczono miejsce do gry w piłkę siatkową, które jest zabezpieczone siatką ochronną.

Obiekt składa się z 4 niecek basenowych zaopatrywanych w wodę z wodociągu sieciowego Sucha Górna, woda dodatkowo uzdatniona jest 2 niezależnymi obiegami wody /własna stacja uzdatniania wody/.

Obiekt oznakowany, ogrodzony, wyposażony w regulamin, w monitoring terenu, dodatkowo wypoczywający informowani są w zakresie bezpiecznego korzystania z obiektu.

Przewidziano zatrudnienie 6 ratowników, 2 osoby sprzątające i 3 osoby porządkowe. Pracownicy powinni dysponować ważnymi orzeczeniami lekarskimi do celów sanitarno-epidemiologicznych.

Prowadzone są kontrole wewnętrzne wody przez Zarządcę obiektu /PPK w Polkowicach/, nie stwierdzono przekroczeń norm. W dniu 06 lipca pobrano próby wody z 4 niecek basenowych oraz obiegów cyrkulacji w ramach nadzoru bieżącego. W badanych próbach pobranych z cyrkulacji, odnotowano przekroczenia norm w zakresie bakteriologii /tj. pseudomonas/, próby kontrolne pobrano 13 lipca. Woda spełniała wymagania sanitarne.

Zarządca obiektu prowadzi kontrole wewnętrzne zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem, wyniki na bieżąco są przekazywane do PSSE w Polkowicach. Systematycznie prowadzony jest monitoring wody – kontrolowany jest poziom chloru, PH, temperatura oraz redox.

Zarządca obiektu zapewnił, że obiekt będzie funkcjonował zgodnie z wymaganiami i obostrzeniami zgodnymi z obowiązującymi przepisami. Zapewnione będą preparaty do dezynfekcji rąk dla osób korzystających z obiektu. Będzie stosowana okresowa dezynfekcja powierzchni urządzeń i sprzętów na terenie basenów.

4. OBIEKTY DZIAŁAJĄCE W RAMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

4.1. INNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE POMOCY SPOŁECZNEJ

W 2021 roku nie planowano obiektu do kontroli /Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Polkowicach, ul. Lipowa/.

4.2. NOCLEGOWNIE

W roku 2021r. obiekt nie był kontrolowany.

5. OBIEKTY ŚWIADCZĄCE USŁUGI HOTELARSKIE

5.1. HOTELE

AQUAHOTEL w Polkowicach to obiekt o działalności całorocznej, kategoryzowany -obecnie trzy gwiazdki, budynek wielokondygnacyjny /wyposażony w dźwig osobowy/, wolnostojący, obiekt przystosowany dla osób niepełnosprawnych, w obiekcie oprócz 65 pokoi gościnnych i 2 apartamentów – 134 miejsca noclegowe, znajdują się 2 sale konferencyjne, restauracja, pomieszczenie bagażowni, pomieszczenia magazynowe, socjalne i biurowe, pomieszczenia higieniczno-sanitarne ogólnodostępne w części parteru oraz recepcja, obiekt wyposażony w niezbędne instalacje /woda z wodociągu sieciowego Sucha Górna/, obiekt posiada umowę na odbiór odpadów z Polkowicka Dolina Recyklingu /odpady są segregowane/, pranie i transport asortymentu hotelowego wykonuje Zakład Pralniczy Praxima Alwernia, oddział pralnia Chojnów. Obiekt sprzątaný jest przez wyznaczony personel. Do sprzątania stosuje się specjalnie dobrane środki chemiczne firmy Ecolab /system Oasis/, pokoje wyposażone w mydło płynne, papier toaletowy, czystą białą pościel oraz białe ręczniki frotte, szlafroki dla gości. Nie stwierdzono obecności gryzoni w obiekcie /stosowana jest odpowiednia procedura/, zapobiegawcze zabiegi DDD wykonuje firma WACO Wrocław. Apteczka I pomocy znajduje

się w recepcji hotelu. W obiekcie obowiązuje zakaz palenia tytoniu. Przeglądy instalacji wentylacyjnej i klimatyzacji odbywają się zgodnie z wytycznymi instrukcji eksploatacji opracowanej dla hotelu.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono następujące prace remontowe i modernizacyjne w obiekcie, tj. odnowiono elewację zewnętrzną budynku hotelu, wymieniono oświetlenie na energooszczędne w całym budynku, w 8 pokojach gościnnych podwyższono standard poprzez wyposażenie w nowe meble i sprzęty ponadto wymieniono węzeł cieplny i grzejniki w całym obiekcie. Kontrola obiektu przeprowadzona była w miesiącu lipcu, obiekt działał zgodnie z obowiązującymi obostrzeniami, obłożenie hotelu było na poziomie 21 % całości /zajęte było 27 pokoi gościnnych przez 36 gości hotelowych/.

Sprawdzono przestrzeganie reżimu sanitarnego, stosowanie dodatkowej, niezbędnej dezynfekcji w częściach wspólnych obiektu. Przy wejściu głównym zapewniony dozownik z preparatem do dezynfekcji rąk, umieszczona informacja o konieczności stosowania maseczek ochronnych.

5.2 INNE OBIEKTY

Dwór ZIEMOWIT w Polkowicach – budynek wolnostojący, dwukondygnacyjny, ilości miejsc noclegowych 20 /wyposażenie pokoi standardowe/, źródłem zaopatrzenia w wodę jest wodociąg sieciowy Sucha Górna, nieczystości płynne odprowadzane są do sieci kanalizacyjnej, obiekt posiada umowę na odbiór odpadów komunalnych z firmą posiadającą wymagane zezwolenia. W obiekcie obowiązuje zakaz palenia wyrobów tytoniowych. Obiekt nie jest dostosowany dla osób niepełnosprawnych. Obiekt działał zgodnie z zasadami reżimu sanitarnego. Zmniejszono liczbę gości. Zapewniono środki do dezynfekcji rąk. Umieszczono informacje o konieczności zasłaniania ust i nosa w częściach wspólnych.

Zajazd „ADRIA” w Polkowicach - obiekt nie jest przystosowany dla potrzeb osób niepełnosprawnych, posiada 17 miejsc noclegowych w 10 pokojach. Pokoje wyposażone typowo, sprzęt i urządzenia dostosowane do rodzaju świadczonych usług. Pranie bielizny odbywa się poza obiektem zgodnie z zawartą umową. Otoczenie zazielenione, przed budynkiem zorganizowany jest parking. Stan sanitarno-techniczny zajazdu nie budził zastrzeżeń. W związku z epidemią Covid-19 w obiekcie przestrzegano zasad reżimu sanitarnego.

„Hotelik Pod Dębem” w Chocianowie – budynek wolnostojący wyposażony w wymagane instalacje. Obecnie obiekt funkcjonuje jako hotel pracowniczy, dysponuje 36 pokojami z możliwością zakwaterowania 90 osób. W dniu kontroli trwały prace związane z wymianą pieców gazowych i montażem fotowoltaiki na dachu budynku. W związku z epidemią Covid-19 obiekt działał zgodnie z zasadami reżimu sanitarnego. Zapewniono środki do dezynfekcji rąk. Umieszczono informacje o konieczności zasłaniania ust i nosa w częściach wspólnych. Stan sanitarny obiektu nie budzi zastrzeżeń.

6. ZAKŁADY ŚWIADCZĄCE USŁUGI UPIĘKSZAJĄCE CIAŁO

6.1. ZAKŁADY FRYZJERSKIE

Na terenie powiatu polkowickiego działalność prowadzi 50 zakładów fryzjerskich, w roku 2021 skontrolowano 25 obiektów, przeprowadzono 24 kontrole sanitarne. Zmniejszona ilość skontrolowanych obiektów wyniknęła z wystąpienia stanu epidemii Covid-19. Pomieszczenia zakładów fryzjerskich wykonane i urządzone zgodnie z rodzajem prowadzonej działalności i zgodnie z przepisami sanitarnymi. W ciągu roku skontrolowane zakłady fryzjerskie spełniały wymagania sanitarne i techniczne, właściciele lokali otworzyli zakłady z zachowaniem obowiązujących obostrzeń. Klientów obsługiwano z zachowaniem niezbędnego reżimu sanitarnego. Fryzjerzy pracowali w maseczkach i rękawiczkach jednorazowych, klienci zobowiązani byli również do stosowania maseczek podczas obsługi. Przy wejściach do salonów udostępnione były pojemniki z płynem dezynfekcyjnym, w widocznych miejscach umieszczone były informacje o konieczności zakrywania ust i nosa oraz dezynfekcji rąk. W większości zakładów stosowana była bielizna jednorazowego użytku, sporadycznie stosowano bieliznę wielokrotnego użytku. Na odpady komunalne przeznaczono zamykane pojemniki, wykładane workami foliowymi, właściciele posiadają umowy dotyczące odbioru odpadów. W obiektach do dezynfekcji narzędzi stosowano odpowiednie preparaty o szerokim spektrum działania, oraz zapewniona była dostateczna ilość środków chemicznych do utrzymania bieżącej czystości. W roku 2021 stan sanitarny obiektów nie budził zastrzeżeń.

6.2. ZAKŁADY KOSMETYCZNE

Nadzorem sanitarnym w roku 2021 objętych było 36 zakładów kosmetycznych. Skontrolowano 15 salonów. Kontrole sanitarne wykazały dobry stan techniczny i sanitarny obiektów. W salonach stosowano preparaty kosmetyczne o aktualnych terminach ważności oraz dopuszczone do obrotu, przechowywane w wydzielonych szafkach. Narzędzia kosmetyczne używane w salonach poddawane były procesom sterylizacji we własnych autoklawach lub w firmach zewnętrznych. Nie stwierdzono w tym zakresie zaniedbań, tj. narzędzia pakietowane oznaczone prawidłowo. Umowy dotyczące sterylizacji przyborów kosmetycznych z Zakładami Opieki Zdrowotnej aktualne. Każde urządzenie raz w roku oddawane jest przeglądowi technicznemu oraz badaniu biologicznej skuteczności procesu sterylizacji parowej. Stosowane są środki dezynfekcyjne i myjące o szerokim spektrum działania, roztwory robocze sporządzane są na dany dzień pracy. Odpady niebezpieczne gromadzone w oznakowanych, twardych pojemnikach i odbierane zgodnie z harmonogramem przez specjalistyczne firmy. Zakłady działały z zachowaniem reżimu sanitarnego w związku ze stanem epidemii.

6.3. ZAKŁADY POZOSTAŁE

Na terenie powiatu polkowickiego w 2021r. działało 5 obiektów świadczących więcej niż jedną usługę skontrolowano 3 obiekty, przeprowadzono 3 kontrole. Obiekty wykonane i urządzone zgodnie z wymogami sanitarnymi oraz rodzajem świadczonych usług, przestrzegano zasad dezynfekcji przyborów fryzjerskich, kosmetycznych oraz łóżek opalających. Nie odnotowano zaniedbań sanitarnych. Stosowano się do obowiązujących obostrzeń, w związku ze stanem epidemii.

7. CMENTARZE I DOMY PRZEDPOGRZEBOWE; EKSHUMACJE

W powiecie polkowickim znajduje się 16 cmentarzy w tym 3 cmentarze komunalne w miastach Polkowice, Przemków, Chocianów pozostałe zlokalizowane we wsiach. Skontrolowano **cmentarz komunalny w Chocianowie** – zmianie uległa Firma zarządzająca obiektem, obecnie jest to Zakład Usług Komunalnych i Transportu Publicznego Sp. z o.o. w Chocianowie, ul. Głogowska 14. Obiekt ogrodzony w sposób trwały, główna brama wjazdowa zamykana, tablica informacyjna, opracowany regulamin. Na terenie cmentarza znajdują się punkty czerpalne wody, specjalne pojemniki na odpady Typu KP7. Odpady wywożone są zgodnie z obowiązującym harmonogramem i zgodnie z zawartą umową z zakładem komunalnym – REMONDIS Legnica Sp. z o.o.

Na cmentarzu komunalnym w Chocianowie trumny ze zwłokami przywożone są bezpośrednio przed ceremonią pogrzebową z uwagi na wyłączenie z użytkowania pomieszczenia chłodni. Zarządca cmentarza wydał pisemne zgody na przeprowadzenie prac ekshumacyjnych na cmentarzu.

W roku sprawozdawczym 2021 wydano 100 decyzji zezwalających na przeprowadzenie prac ekshumacyjnych. Prace wykonywane były przez zakłady pogrzebowe posiadające stosowne uprawnienia, we wczesnych godzinach rannych. Osoby wykonujące ekshumacje posiadają odzież ochronną oraz stosowne przeszkolenia w przedmiotowym zakresie.

Działalność związaną z prowadzeniem ceremonii pogrzebowych oraz obsługą czynności pogrzebowych i ekshumacyjnych zajmują się zakłady pogrzebowe. Skontrolowano Dom Przedpogrzebowy na cmentarzu w Chocianowie, który posiada pomieszczenie do wystawiania trumien ze zwłokami oraz do odprawiania ceremonii pogrzebowych, pomieszczenie do przechowywania sprzętu związanego z ceremonią pogrzebową oraz pomieszczenie na sprzęt porządkowy i środki myjąco-dezynfekcyjne. Zapewniono toalety ogólnodostępne z zewnątrz budynku, działające z zapewnieniem reżimu sanitarnego.

8. OBIEKTY OBSŁUGI PASAŻERSKIEJ

8.1. DWORCE AUTOBUSOWE

Budynek **Dworca PKS w Polkowicach** składa się z wydzielonej poczekalni /zapewniono plastikowe krzeselka wolnostojące/, toalet publicznych (damska/dla niepełnosprawnych i męska).

Stan techniczny i porządkowy dobry. Personel sprzątający posiada wydzielone zaplecze socjalne, w którym przechowywane są środki do utrzymania bieżącej czystości, dezynfekcyjne oraz niezbędny sprzęt porządkowy, zapas preparatów w dostatecznej ilości. Pomieszczenia są codziennie sprzątane, dezynfekowane przez wyznaczonych pracowników przedsiębiorstwa komunalnego. Teren dworca zagospodarowany /wydzielono stanowiska autobusowe oznaczone tablicami informacyjnymi, wyposażone w ławki oraz pojemniki na odpadki/. Nad stanowiskami autobusowymi znajduje wiata z konstrukcji stalowej. W związku z epidemią do codziennych czynności osób porządkowych, włączono dezynfekcję krzesełek i posadzki, a także wyposażono toalety w zasobniki z środkiem dezynfekcyjnym do rąk. Dworzec jest bazą przelotową dla autobusów.

8.2. WIATY PRZYSTANKOWE

W 2021r. wiaty przystankowe nie były objęte nadzorem sanitarnym.

9. ŚRODKI TRANSPORTU

W 2021r. nie skontrolowano samochodów służących do przewozu zwłok i szczątków ludzkich.

10. STAN SANITARNY INNYCH OBIEKTÓW

W związku z epidemią COVID – 19 prowadzono kontrole dotyczące przestrzegania obostrzeń epidemicznych. Kontrole przeprowadzono samodzielnie /pracownicy PSSE w Polkowicach/ oraz przy współudziale Policji. Kontrolowano siłownie, hotel, obiekty w których świadczone są usługi hotelarskie oraz sklepy wielobranżowe w galeriach i pasażach handlowych. Za nie przestrzeganie wymagań higienicznych i zdrowotnych, w tym ograniczeń, nakazów i zakazów wprowadzonych w związku z wystąpieniem stanu epidemii nałożono mandat karny w wysokości 100 zł.

11. PODMIOTY LECZNICZE

11.1 PRZYCHODNIE, OŚRODKI, PORADNIE, AMBULTORIA

Na terenie powiatu polkowickiego funkcjonuje 13 podmiotów leczniczych, 2 zakłady rehabilitacji leczniczej i 2 punkty pobrań materiału biologicznego do analizy.

W związku z epidemią Covid-19 rejestrowano pacjentów z zachowaniem ograniczeń co do ilości, umawiano daną osobę na wyznaczony dzień lub godzinę. Przy wejściu mierzono temperaturę, proszono o dezynfekcję rąk i stosowanie maseczek ochronnych.

Stan sanitarny i techniczny skontrolowanych podmiotów leczniczych nie budził zastrzeżeń.

Wyposażenie obiektów w urządzenia, sprzęty na poziomie zapewniającym świadczenie podstawowych usług zdrowotnych. Zapewnione dostateczne ilości preparatów do mycia, dezynfekcji /szerokie spektrum działania/, bielizna jednorazowa /fartuchy, prześcieradła, rękawiczki, maseczki/ oraz odzież ochronna wielokrotnego użytku /oddawana do pralni publicznych/.

Stosuje się narzędzia jednorazowe i wielokrotnego użytku, które poddawane są dezynfekcji I stopnia, pakietowane i sterylizowane w autoklawach. Pakiety papierowo-foliowe z narzędziami są prawidłowo opisywane i przechowywane z zachowaniem wymagań epidemiologicznych. Autoklawy przechodzą poddawane są przeglądom technicznym przez uprawnione podmioty, prowadzone są kontrole biologiczne sporalem z częstotliwością kwartalną.

Postępowanie z odpadami prawidłowe, zachowana odpowiednia kolorystyka worków i pojemników, rodzaj opakowania dostosowany do typu odpadu. Gromadzenie odpadów medycznych w miejscu ich wytworzenia zgodne z obowiązującymi przepisami. Odpady odbierane są przez Specjalistyczne Zakłady z zachowaniem odpowiedniego czasu przechowywania, zapewnione są pomieszczenia na odpady wraz z urządzeniami chłodniczymi, które są odpowiednio oznaczone i zabezpieczone przed dostępem osób niepowołanych.

Podmioty lecznicze posiadają opracowane procedury związane z rodzajem prowadzonej działalności.

Prowadzone są kontrole wewnętrzne w poszczególnych podmiotach, przez wyznaczony personel /sporządzane są protokoły kontroli/.

W roku 2021 oddano do użytku Ośrodek Zdrowia w Trzebnicach. Obiekt nowo wybudowany, wolnostojący parterowy. Budynek podzielony na dwie strefy dla dorosłych i dzieci. Budynek podłączony do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Źródło ciepła stanowi pompa ciepła usytuowana w pobliżu budynku. Wydzielono pomieszczenia: hol z poczekalnią dla dorosłych, gabinet zabiegowy, gabinet internistyczny, gabinet stomatologiczny wraz z pomieszczeniem mycia, dezynfekcji i sterylizacji narzędzi, pomieszczenie gospodarcze oraz magazyn odpadów niebezpiecznych wyposażony w umywalkę oraz lodówkę. Do magazynu odpadów prowadzi bezpośrednie wejście z zewnątrz. W części dziecięcej wydzielono poczekalnię, gabinet lekarski połączony z punktem szczepień. Obiekt dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych.

11.2 PRAKTYKI LEKARSKIE, PRAKTYKI PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

Na terenie powiatu polkowickiego znajdują się 42 praktyki zawodowe lekarzy, w tym: indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie - 5, indywidualne praktyki lekarskie - 13, indywidualne praktyki lekarzy dentyków - 23 i 1 grupowa praktyka lekarzy dentyków.

W skontrolowanych praktykach nie odnotowano zaniedbań sanitarnych. Obiekty nowoczesne, zmodernizowane, wyposażone w nowy, funkcjonalny sprzęt. Odpady medyczne gromadzone w przenośnych urządzeniach chłodniczych, z zachowaniem czasu gromadzenia odpadów w miejscu ich wytworzenia, określonego w przepisach, odpady odbierane przez Specjalistyczne Firmy zgodnie z zawartymi umowami. Postępowanie z narzędziami wielokrotnego użytku prawidłowe /sprzęt pakietowany/, sterylizacja prowadzona na miejscu w gabinetach przez wyznaczony, przeszkolony personel /wykonuje się testy kontrolne sporalem i przeglądy techniczne autoklawów/. Środki dezynfekcyjne o szerokim spektrum działania /grzybobójcze, wirusobójcze i sporobójcze/, odpowiednio dobrane. Pojemniki z preparatami zamykane, odpowiednio opisane, zaznaczona data

otwarcia. Zapewnione jednorazowe środki ochrony osobistej zarówno dla pacjenta jak i personelu /fartuchy, rękawiczki, maseczki, prześcieradła/. Wyposażenie, sprzęty i urządzenia w gabinetach posiadają odpowiednie atesty, certyfikaty i przeglądy.

Gabinety posiadają opracowane procedury związane z prowadzoną działalnością, wykonywane są także kontrole wewnętrzne przez wyznaczone osoby /spisywane są protokoły z kontroli wewnętrznych/.

W związku z epidemią Covid-9 rejestrowano pacjentów z ograniczeniami, na daną godzinę. Przy wejściu mierzono temperaturę, proszono o dezynfekcję rąk i stosowanie maseczek ochronnych.

11.3 ZAKŁADY OPIEKUŃCZO-LECZNICZE, PIELĘGNACYJNO-OPIEKUŃCZE

Zakład Opiekuńczo-Lecznicy w Polkowicach udziela całodobowych świadczeń zdrowotnych, które obejmują swoim zakresem pielęgnację, opiekę i rehabilitację osób. W Zakładzie zorganizowanych jest 10 pokoi w tym jeden z własnym węzłem sanitarnym, pokoje wykonane i urządzone zgodnie z wymogami sanitarnymi, dostosowane dla osób niepełnosprawnych, stan techniczny bez zastrzeżeń.. Usługi pielęgnacyjne pacjentów, tj. mycie, kąpiel wykonywane są w wydzielonym pomieszczeniu, w wannie dostosowanej do mycia osób niepełnosprawnych, czystość bieżąca zachowana /środki dezynfekcyjne odpowiednio dobrane/. Gabinet pielęgniarsko-zabiegowy wyposażony w sprzęt i meble dostosowane do rodzaju wykonywanej działalności. Zabiegi rehabilitacyjne wykonywane są w przystosowanym pomieszczeniu. Dwa węzły sanitarne dostępne z komunikacji wewnętrznej, przystosowane dla osób niepełnosprawnych. Ponadto w Zakładzie wydzielono /pokój dzienny dla pacjentów i osób odwiedzających, aneks kuchenny oraz pomieszczenie zmywania naczyń stołowych/. W brudowniku znajdują się urządzenia do mycia basenów i kacek oraz macerator służący do utylizacji pieluchomajtek. Usługi pralnicze prowadzi pralnia Pramko Plus Sp. z o.o. Poznań. W części piwnicznej urządzone są pomieszczenia pomocnicze, tj. magazyny bielizny czystej, brudnej, środków higieniczno-sanitarnych i sprzęt porządkowy. Na potrzeby komunikacji wykorzystywany jest zewnętrzny szyb dźwigu osobowego, obsługujący wszystkie kondygnacje. W zakresie postępowania z odpadami niebezpiecznymi nie stwierdzono zaniedbań. Odpady niebezpieczne gromadzone są czasów w magazynie PCUZ Polkowice, z którego odbierane są przez Remondis Medison Sp. z o.o. Dąbrowa Górnicza.

12. WNIOSKI

Na terenie powiatu polkowickiego w roku 2021 przeprowadzono 141 kontroli, podczas których nie stwierdzono zaniedbań sanitarnych. Pobrano 66 prób wody do badań laboratoryjnych. Jakość wody kontrolowana była również w ramach kontroli wewnętrznych przez Zakłady wodociągowe. Na koniec roku 2021 jakość wody w wodociągach sieciowych oraz na pływalniach odpowiadała wymaganiom sanitarnym. W roku bieżącym wydano 100 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji, 7 postanowień na sprowadzenie zwłok z innych państw do Polski oraz 1 decyzję zezwalającą na wywóz zwłok na Ukrainę.

IV. STAN SANITARNY ŚRODOWISKA PRACY

Pod nadzorem sanitarnym Oddziału Higieny Pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Polkowicach w roku 2021 znajdowało się **236 zakładów pracy**, zatrudniających ogółem **24518 pracowników**.

Charakterystyka nadzorowanych zakładów:

Środowisko pracy pracowników zatrudnionych w zakładach pracy zlokalizowanych na terenie powiatu polkowickiego posiada bardzo zróżnicowane i specyficzne cechy wynikające zarówno z profilu produkcji oraz usytuowania tych zakładów. Związane jest ono przede wszystkim z:

- głębinowym wydobywaniem rud miedzi (dołowe stanowiska pracy, wpływ górotworu, transportowanego urobku i prowadzony proces technologiczny) – **2 zakłady pracy** zatrudniające **ogółem 9311 pracowników** (PKD 07),
- przetwórstwem rud miedzi (stosowany proces technologiczny, tj.: kruszenie rud miedzi, 3-etapowe mielenie, flotowanie oraz ich suszenie i wykorzystywane w procesie urządzenia oraz stosowane bardzo zróżnicowane surowce) – **1 zakład** (Rejon RUDNA i Rejon POLKOWICE) zatrudniający **ogółem 656 pracowników** (PKD 24),
- produkcją niebezpiecznych mieszanin chemicznych, tj.: ksantogenu stosowanych w procesie technologicznym wzbogacania rud miedzi oraz produkcją ładunków klejowych dla potrzeb kopalń – **1 zakład** zatrudniający **ogółem 35 pracowników** (PKD 20),
- produkcją materiałów wybuchowych m.in. dla potrzeb kopalń – **1 zakład** zatrudniający **ogółem 75 pracowników** (PKD 20),
- produkcją, serwisem i naprawą maszyn i urządzeń górniczych – **1 zakład** zatrudniający **ogółem 1233 pracowników** (PKD 28)

oraz zakłady, których działalność związana jest z:

- uprawą rolną, chowem i hodowlą zwierząt (PKD 01),
- leśnictwem i pozyskiwaniem drewna (PKD 02),
- rybactwem (PKD 03),
- górnictwem rud miedzi (PKD 07),
- działalnością usługową wspomagającą górnictwo i wydobywanie (PKD 09),
- produkcją artykułów spożywczych (PKD 10),
- produkcją wyrobów tekstylnych (PKD 13),
- produkcją odzieży (PKD 14),
- produkcją skór i wyrobów ze skór wyprawionych (PKD 15),
- produkcją wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli (PKD 16),
- produkcją papieru i wyrobów z papieru (PKD 17),

- poligrafią i reprodukcją zapisanych nośników informacji (PKD 18),
- wytwarzaniem i przetwarzaniem koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (PKD 19),
- produkcją chemikaliów i wyrobów chemicznych (PKD 20),
- produkcją wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (PKD 22),
- produkcją wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalowych (PKD 23),
- produkcją metali (PKD 24),
- produkcją metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń (PKD 25),
- produkcją maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowanych (PKD 28),
- produkcją pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli (PKD 29)
- produkcją mebli (PKD 31),
- pozostałą produkcją wyrobów (PKD 32),
- naprawą, konserwacją i instalowaniem maszyn i urządzeń (PKD 33),
- wytwarzaniem i zaopatrywaniem (PKD 35),
- poborem, uzdatnianiem i dostarczaniem wody (PKD 36),
- odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków (PKD 37),
- zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwieniem odpadów, odzyskiem surowców (PKD 38),
- robotami budowlanymi związanymi ze wznoszeniem budynków (PKD 41),
- robotami związanymi z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (PKD 42),
- robotami budowlanymi specjalistycznymi (PKD 43),
- handlem hurtowym i detalicznym pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych (PKD 45),
- handlem hurtowym z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi (PKD 46),
- handlem detalicznym z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi (PKD 47),
- transportem lądowym oraz transportem rurociągowym (PKD 49),
- magazynowaniem i działalnością usługową wspomagającą transport (PKD 52)
- zakwaterowaniem (PKD 55),
- działalnością usługową związaną z żywnością (PKD 56),
- działalnością usługową w zakresie informacji (PKD 63),
- działalnością związaną z obsługą rynku nieruchomości (PKD 68),
- działalnością w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne (PKD 71),
- reklamą, badaniem rynku i opinii publicznej (PKD 73),
- działalnością weterynaryjną (PKD 75),
- działalnością usługową związaną z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zielonych techniczne (PKD 81),
- administracją publiczną i obroną narodową; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (PKD 84),
- edukacją (PKD 85),
- opieką zdrowotną (PKD 86),
- pomocą społeczną bez zakwaterowania (PKD 88),

- działalnością twórczą związaną z kulturą i rozrywką (PKD 90),
- działalnością sportową, rozrywkową i rekreacyjną (PKD 93),
- naprawa i konserwacja komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego (PKD 95),
- pozostałą indywidualną działalnością usługową (PKD 96).

Działalność kontrolno-represyjna w 2021r.:

Głównym celem działania Oddziału Higieny Pracy w Polkowicach jest ochrona zdrowia pracowników i środowiska przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy oraz zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych.

Od miesiąca marca 2020r. pracownicy Oddziału Higieny Pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Polkowicach zostali zaangażowani w działania związane ze zwalczaniem epidemii wywołanej wirusem SARS CoV-2, w związku z tym - nie wszystkie zaplanowane kontrole w 2021r. zostały przeprowadzone zgodnie z harmonogramem pracy na 2021r.

W roku 2021- przeprowadzono **44 kontrole sanitarne** w **43 obiektach pracy**.

Kontrole sanitarne przeprowadzone w 2021r. wykazały, że:

- w **1 zakładzie** stwierdzono przekroczenie poziomu hałasu na stanowiskach pracy pracowników,
- w **2 zakładach** stwierdzono nieprawidłowości.

Podczas przeprowadzonych kontroli sanitarnych:

1. Dokonano oceny warunków pracy pracowników oraz oceny narażenia zawodowego pracowników na działanie szkodliwych czynników dla zdrowia występujących ich w środowisku pracy, tj: pyły, hałas, drgania mechaniczne, czynniki chemiczne, czynniki biologiczne, czynniki rakotwórcze oraz mikroklimat gorący.
2. Dokonano oceny czy pracodawca w zakładzie, którym stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia czynnika szkodliwego (hałas) dla zdrowia pracowników podjął stosowne działania zapobiegawcze, zmniejszające narażenia tego czynnika na organizm pracowników.
3. Skontrolowano, czy pracodawcy zapewniają pracownikom:
  - a) niezbędne środki ochrony indywidualnej, odzież i obuwie robocze przewidziane na danym stanowisku pracy,
  - b) pomieszczenia i urządzenia higieniczno-sanitarne odpowiednie do liczby pracowników i rodzaju prowadzonej działalności. Czy stan sanitarny i techniczny tych urządzeń jest właściwy,
  - c) system pierwszej pomocy medycznej w razie wypadku oraz środki do udzielania pierwszej pomocy medycznej.

4. Skontrolowano przestrzeganie obowiązujących wymogów prawnych (polskich i unijnych) przez podmioty gospodarcze podczas stosowania w działalności zawodowej i wprowadzania do obrotu niebezpiecznych chemikaliów, w tym prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3 oraz produktów biobójczych.
5. Skontrolowano egzekwowanie przepisów pt. REACH-EN-FORCE-9 (REF9), w zakresie zezwoleń wprowadzanych do obrotu i stosowanych wszystkich substancji z załącznika XIV REACH (projekt Forum).
6. Dokonano oceny realizacji przez podmioty gospodarcze nakazów nałożonych decyzjami merytorycznymi.
7. Skontrolowano czy pracodawca przestrzega obostrzenia związane ze stanem epidemii wywołanej wirusem SARS CoV-2.

Przeprowadzone kontrole sanitarne w 2021r. wykazały nieprawidłowości w zakresie:

- braku wyników pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia,
- braku rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia oraz do kart badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia,
- wprowadzanie do obrotu produktu biobójczego nie posiadającego stosownego pozwolenia na obrót.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami podczas kontroli sanitarnych przeprowadzonych w 2021r. wydano ogółem **4 decyzje** merytoryczne – zobowiązujących pracodawców do usunięcia tych nieprawidłowości w ustalonych terminach, w tym **2 decyzje** merytoryczne dotyczyły obiektów policji oraz **3 decyzje** oplotowe.

Ponadto w 2021 roku:

1. Zarejestrowano - **16** podejrzeń chorób zawodowych.
2. Wydano – **19** decyzji dotyczących chorób zawodowych, w tym:
  - a) **5** decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej,
  - b) **12** decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.
  - c) **2** innych decyzji
3. Sporządzono – **56** kart oceny narażenia zawodowego.
4. Wydano **5** postanowień

Stan higieniczno-sanitarny środowiska pracy pracowników zatrudnionych w zakładach pracy zlokalizowanych na terenie powiatu polkowickiego:

W skontrolowanych **44 zakładach pracy** zatrudniających **1683 pracowników** w 2021r. stwierdzono, że:

- a) **w 1 zakładzie** występuje przekroczenie normatywu higienicznego (NDN) czynnika szkodliwego dla zdrowia (hałas) występującego w środowisku pracy pracowników. Badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia zostały wykonane przez akredytowane laboratorium.
- b) w skontrolowanym zakładzie **66 pracowników** pracuje w przekroczeniach poziomu hałasu.

Zakład pracy, w którym występuje przekroczenie poziomu hałasu w środowisku pracy pracowników, opracował i wprowadził w życie „Program działań organizacyjno-techniczny zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas”, który uwzględnia:

- wyposażenie pracowników w indywidualne środki ochrony słuchu dla tłumienia ponadnormatywnego hałasu,
- modernizację systemu wentylacyjnego na stanowiskach pracy,
- zmiany organizacyjne na stanowiskach pracy, polegające na rotacji pracowników (skrótco został czas pracy pracowników na stanowiskach, na których występują przekroczenia),
- wyposażenie pracowników w specjalistyczne kombinezony, ubrania – w zależności od charakteru pracy,
- zamontowanie dodatkowych obudowy kabin suwnicowych w celu zmniejszenia oddziaływania mikroklimatu gorącego,
- plan poprawy, mający na celu całkowite wyeliminowanie przekroczeń czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy.

Następstwem występowania w środowisku pracy pracowników czynników szkodliwych dla zdrowia są choroby zawodowe. W roku 2021 stwierdzono - **5 chorób zawodowych**, w tym:

- pylica płuc – pylica krzemowa płuc – 1 decyzja,
- pylica płuc – pylice wywołane pyłami metali – 1 decyzja,
- przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonania pracy; przewlekłe zapalenie nadkłykcia kości ramiennej – 1 decyzja,
- obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowanego hałasem – 1 decyzja,
- choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – borelioza – 1 decyzja.

Stwierdzone choroby zawodowe wystąpiły u pracowników zatrudnionych w zakładach pracy związanych z:

- leśnictwem i pozyskiwaniem drewna – 1 osoba,
- górnictwem rud metali (PKD 07) - 2 osoby,
- produkcją metali (PKD 24) – 1 osoba,
- produkcją pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli (PKD 29) – 1 osoba.

Występowanie chorób zawodowych u pracowników zatrudnionych w zakładach pracy zlokalizowanych na terenie powiatu polkowickiego w latach 2015÷2020 kształtowało się następująco:

Rok	Liczba stwierdzonych chorób zawodowych
2016	9
2017	10
2018	10
2019	12
2020	2
2021	5

V. WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH

1.STAN SANITARNY ZAKŁADÓW NAUCZANIA I WYCHOWANIA

1.1. SZKOŁY W TYM SZKOŁY FUNKCJONUJĄCE SAMODZIELNIE ORAZ ZESPOŁY SZKÓŁ.

Na terenie powiatu funkcjonuje **16** szkół podstawowych ,**4** zespoły szkół oraz **1** Katolickie Liceum Ogólnokształcące . Wszystkie skontrolowane placówki spełniają odpowiednie warunki sanitarno-techniczne oraz bezpieczeństwa. W 2021 roku nie odnotowano istotnych zmian w zakresie infrastruktury istniejących szkół na terenie powiatu.

1.2. OCENA WARUNKÓW POBYTU DZIECI I MŁODZIEŻY W PLACÓWKACH NAUCZANIA I WYCHOWANIA.

Wszystkie zasadnicze zamierzenia na rok 2021 zostały zrealizowane w wyznaczonym terminie. Harmonogram kontroli nie został zrealizowany.

Realizując zasadnicze zamierzenia oraz harmonogram kontroli skontrolowano rozkłady zajęć w 9 szkołach podstawowych oraz w 1 zespole szkół na terenie powiatu. Przedmiotowe kontrole nie wykazały uchybień pod względem higieny procesów nauczania. Z uwagi na trwającą epidemię Covid-19 nie dokonywano oceny dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii.

Na terenie Powiatu Polkowickiego infrastruktura do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego przedstawia się w sposób zadawalający. W żadnej placówce zajęcia z w-f nie odbywają się na korytarzach szkolnych. Spośród skontrolowanych szkół podstawowych 3 placówki posiadały

szkolny zespół sportowy ,2 placówki sale gimnastyczne z boiskiem, 3 placówki sale zastępcze z boiskiem, a 1 placówka tylko salę gimnastyczną zastępczą.

We wszystkich skontrolowanych szkołach funkcjonuje jednozmienny system nauczania. Nie stwierdzono w placówkach oświatowo – wychowawczych zaniżonej temperatury w pomieszczeniach. Wszystkie placówki zapewniają uczniom miejsce na pozostawianie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych zgodnie z rozporządzeniem MEN . Wszystkie placówki posiadają również świetlice szkolne dla uczniów. Na terenie powiatu skontrolowane szkoły podstawowe zapewniały ciepły posiłek (6 placówek obiad dwudaniowy ,2 - jednodaniowy); skontrolowane 2 zespoły szkół zapewniają obiad jednodaniowy.

W związku z trwającą epidemią liczba kontroli oraz standardowo podejmowanych działań była ograniczona na rzecz działań związanych z aktualną sytuacją epidemiczną w kraju. Sekcja HDM PSSE Polkowice wykonywała dodatkowe obowiązki tj. wywiady epidemiologiczne osób zakażonych COVID-19, wydawanie opinii zawieszających zajęcia w placówkach, weryfikację i akceptację wytycznych dotyczących funkcjonowania placówek oświatowych oraz wprowadzanie danych do systemu teleinformatycznego EWP oraz SEPIS.

1.3. NADZÓR NAD SUBSTANCJAMI CHEMICZNYMI W SZKOŁACH

Substancje chemiczne i ich mieszaniny znajdują się w czterech na dziewięć skontrolowanych szkołach podstawowych oraz w jednym na dwa skontrolowane zespoły szkół. Na podstawie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień w zakresie przepisów dotyczących stosowania substancji i ich mieszanin, nie stwierdzono również substancji chemicznych przeterminowanych

1.4. ŻŁOBKI/KLUBY DZIECIĘCE, PRZEDSZKOLA/INNE FORMY WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO

Na terenie Powiatu polkowickiego funkcjonuje pięć żłobków : Żłobek Miejski , dwa Żłobki Niepubliczne w Polkowicach, jeden Niepubliczny Żłobek w Chocianowie oraz Żłobek Gminny w Grębolicach, trzy niepubliczne Kluby Malucha (2 w Polkowicach, 1 w Gaworzycach). Powiat polkowicki liczył w 2021 roku siedemnaście przedszkoli , w tym pięć niepublicznych oraz sześć punktów przedszkolnych. Stan sanitarno-techniczny placówek bez zastrzeżeń.

1.5. PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE

Pod nadzorem PSSE Polkowice znajduje się Placówka Socjalizacyjna „Skarbek” oraz Placówka Socjalizacyjno-Interwencyjna „Perspektywa” i „Horyzont”. W 2021 roku skontrolowano placówki socjalizacyjno-interwencyjne „Perspektywa” i „Horyzont”, które nie wykazały żadnych uchybień i nieprawidłowości.

1.6. PLACÓWKI Z POBYTEM DZIENNYM

Pod nadzorem znajdują się 2 placówki wsparcia dziennego, są to 2 świetlice środowiskowe prowadzące stałą opiekę nad dziećmi.

1.7. SZKOŁY WYŻSZE

Na terenie powiatu polkowickiego istnieje jedna uczelnia wyższa.

1.8. WYPOCZYNEK DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2021 roku na terenie powiatu organizowany był wypoczynek zimowy i letni dla dzieci i młodzieży. Wszystkie turnusy zostały zgłoszone do bazy MEN (7 turnusów zimowego wypoczynku oraz 17 turnusów letniego wypoczynku).Przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych w trakcie trwania wypoczynku, które nie wykazały żadnych uchybień sanitarno-technicznych. Wytyczne GIS, MEN oraz MZ dotyczące Covid-19 dla organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży zostały opracowane i były wprowadzone i przestrzegane.

1.9. WNIOSKI

Stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu w 2021 rok przedstawia się w sposób zadawalający. W 2021 roku infrastruktura placówek oświatowo- wychowawczych znacząco nie uległa zmianie. Sukcesywnie poprawia się stan techniczny placówek będących pod nadzorem PSSE Polkowice.

VI. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

1) Do zakresu działania Państwowej Powiatowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należy w szczególności:

- opiniowanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin - sprawowanie nadzoru nad warunkami higieny środowiska,
- opiniowanie projektów planów remediacji historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi w odniesieniu do zanieczyszczenia w ujęciach wody przeznaczonej do spożycia,
- opiniowanie warunków przeprowadzania działań naprawczych w odniesieniu do szkody w środowisku w ujęciach wody przeznaczonej do spożycia oraz wody w kąpieliskach,

- wydawanie opinii na poszczególnych etapach postępowania administracyjnego prowadzonego przez prezydenta, wójtów lub RDOŚ przed wydaniem decyzji uwarunkowań środowiskowych na realizację inwestycji zaliczanych do przedsięwzięć mogących pogorszyć stan środowiska (opinie w sprawie przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i określenia ewentualnego zakresu raportu dla planowanego przedsięwzięcia oraz opinie w sprawie środowiskowych uwarunkowań zgody na realizację przedsięwzięć w oparciu o raporty oddziaływania na środowisko),
- udział w realizacji nadzoru nad warunkami higienicznymi i zdrowotnymi w zakładach pracy, obiektach nauczania i wychowania, świadczeń zdrowotnych, żywienia i żywności oraz innych zakładach użyteczności publicznej przy wydawaniu opinii na poszczególnych etapach przygotowania i realizacji inwestycji poprzez uzgadnianie dokumentacji projektowych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, kontrole obiektów po zakończeniu prac budowlanych i opinie dotyczące dopuszczenia do użytkowania tych obiektów oraz uczestnictwo w załatwianiu interwencji w sprawach uciążliwości środowiskowych.

2) W 2021 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Polkowicach w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydał :

- **0** opinii dotyczących projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, w tym **0** opinii negatywnych oraz zaopiniował **0** projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy poprzez nieprzedstawienie stanowiska,
- **3** opinie dotyczące projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym **0** opinii negatywnych oraz zaopiniował **0** projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego poprzez nieprzedstawienie stanowiska,
- **0** opinii dotyczących odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym **0** opinii stwierdzających brak możliwości odstąpienia od strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- **18** opinii dotyczących potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w tym **10** opinii o braku potrzeby przeprowadzenia oceny,
- **7** opinii dotyczących środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia, w tym **0** opinii negatywnych,
- **19** opinii dotyczących dokumentacji projektowej, w tym **0** opinii negatywnych,
- **44** opinie dotyczące dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych, w tym **0** opinii zgłaszających sprzeciw czy stwierdzających niespełnienie wymagań higienicznych i zdrowotnych,

- **13** opinii w sprawach niewymienionych powyżej (np. warunków zabudowy, lokalizacji inwestycji celu publicznego, usytuowania wyrzutni powietrza na poziomie terenu, zastosowania materiałów do dystrybucji lub uzdatniania wody, planów remediacji zanieczyszczenia powierzchni ziemi itp.),
- **0** opinii dotyczących projektów planów remediacji historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi w odniesieniu do zanieczyszczenia w ujęciach wody przeznaczonej do spożycia, w tym **0** opinii negatywnych oraz zaopiniował **0** planów remediacji poprzez nieprzedstawienie stanowiska,
- **0** opinii dotyczących warunków przeprowadzania działań naprawczych w odniesieniu do szkody w środowisku w ujęciach wody przeznaczonej do spożycia oraz wody w kąpieliskach, w tym **0** opinii negatywnych oraz zaopiniował **0** warunków poprzez nieprzedstawienie stanowiska.

3) W 2021 roku przeprowadzono **44** kontrole obiektów budowlanych.

4) Ocena sprawowanego nadzoru i ogólnego stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu.

- W powiecie polkowickim znaczna część przedsięwzięć związanych jest z realizacją nowych inwestycji oraz kontynuacją modernizacji obiektów KGHM Polska Miedź S.A. Inwestycje te, miały na celu wdrożenie nowoczesnych rozwiązań technologicznych wpływających na ograniczenie szkodliwego wpływu czynników procesu produkcyjnego na środowisko, unowocześnienie systemu kontroli i sterowania procesem produkcji. Unowocześnienie technologii wiązało się z minimalizacją zanieczyszczeń powietrza, znaczną redukcją hałasu oraz obniżeniem temperatury na stanowiskach pracy. Zmiana tych uwarunkowań, przełożyła się bezpośrednio na poprawę warunków pracy pracowników i redukcję szkodliwego wpływu czynników procesów wydobywczych i produkcyjnych na środowisko. Nowoczesne linie technologiczne poprzez hermetyzację procesów produkcyjnych znacznie ograniczają zanieczyszczenie środowiska pracy. System komputeryzacji umożliwia kontrolę procesów ze sterowni - pomieszczeń z wentylacją mechaniczną oraz klimatyzacją na obiegu powietrza wewnętrznego. Układy oczyszczające powietrze technologiczne znacznie ograniczyły emisje zanieczyszczeń do środowiska.

VII. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

I. Państwowa Inspekcja Sanitarna w Polkowicach kieruje działania z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia do wszystkich mieszkańców powiatu polkowickiego. Realizowane przedsięwzięcia oparto o wytyczne Głównego Inspektoratu Sanitarnego, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Wrocławiu oraz potrzeby środowiska lokalnego. Pracownicy sekcji oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia inicjowali, koordynowali i przeprowadzali działania, dotyczące następujących zagadnień: profilaktyka antynikotynowa, profilaktyka HIV/AIDS i chorób zakaźnych, profilaktyka nadwagi i otyłości, profilaktyka chorób nowotworowych, profilaktyka wszawicy, profilaktyka grypy, profilaktyka używania narkotyków, w tym środków zastępczych. Promowano zasady zdrowego stylu życia, aktywność fizyczną i racjonalne odżywianie. Edukacja zdrowotna kierowana była do ogółu społeczeństwa ze wszystkich grup wiekowych. Programy kierowane były do dzieci, młodzieży, rodziców i opiekunów, nauczycieli, wychowawców, społeczności lokalnej. Współpracowano z koordynatorami programów i akcji, nauczycielami, wychowawcami, pielęgniarkami, służbami mundurowymi, Starostwem Powiatowym oraz Gminą Polkowice, ośrodkami służby zdrowia.

II.

1. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczeniu AIDS –

Działania dotyczące profilaktyki HIV/AIDS są realizowane w oparciu o Harmonogram realizacji Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS opracowany na lata 2017-2021. Program przez wystąpienie epidemii ograniczył się do wysłania drogą e-mailową materiałów informacyjnych do 7 przychodni i 18 szkół w powiecie polkowickim. Zrealizowano 1 naradę, 1 punkt informacyjno – edukacyjny, 1 wystawę i umieszczono na stronie internetowej PSSE w Polkowicach informacji na temat konkursu. W programie wzięło udział 200 osób.

2. Program „Trzymaj formę” - Program profilaktyczno-edukacyjny kierowany do uczniów V-VIII klas szkół podstawowych. Program ma na celu uświadomienie uczniom jak ważne w życiu są odpowiednie nawyki żywieniowe tzw. racjonalna dieta oraz aktywność fizyczna. **W roku szkolnym 2010/2021 program nie został zrealizowany z powodu trwającej pandemii Sars-Cov-2.**

3. Program „Bieg po zdrowie”- Programu nie zrealizowano.

4. Projekt „Profilaktycznego programu w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych substancji psychoaktywnych” - Działania w ramach programy „ARS, czyli jak dbać o miłość?” – Program nie zrealizowany.

5. Program „Wybierz Życie – Pierwszy Krok” - „Wybierz Życie Pierwszy Krok”- program edukacyjny kierowany do uczniów szkół ponadgimnazjalnych uświadamiający młodym ludziom, że zagrożenie może dotyczyć także ich osoby, a ryzyko choroby istnieje w każdym wieku i warto wiedzieć jak temu zapobiec. Do programu przystąpiła 1 szkoła – programu nie zrealizowano.

6. Program edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne” – Programu nie zrealizowano

7. Interwencja nieprogramowa „Akcja Zima” – Interwencji nie zrealizowano

- 8. Interwencja nieprogramowa „Akcja Letnia”** – Prowadzono działania edukacyjne podczas wakacji w Wiejskim Ośrodku Kultury i na terenie lodowiska w Polkowicach. W holu PSSE w Polkowicach wykonano gazetkę ścienną. Przekazano 2 organizatorom wypoczynku letniego materiały edukacyjne (ulotki, broszury) dotyczące profilaktyki grypy i profilaktyki Covid-19 oraz zasad bezpieczeństwa podczas wypoczynku. W sierpniu odbył się piknik, podczas którego zorganizowano punkt informacyjno- edukacyjny, udzielano porad o różnej tematyce prozdrowotnej, a w szczególności odpowiadano na pytania o szczepieniach przeciw COVID-19. Współpracowano z służbami mundurowymi z terenu powiatu polkowickiego, Centrum Kultury w Polkowicach, Przedsiębiorstwem Komunikacji Miejskiej w Polkowicach. W spotkaniach uczestniczyło 760 uczniów.
- 9. Interwencja nieprogramowa „Światowy Dzień Zdrowia”** – Interwencji nie zrealizowano.
- 10. Interwencja nieprogramowa „Światowy Dzień bez Tytoniu” -31 maja Światowy Dzień bez Tytoniu”**. Interwencji nie zrealizowano.
- 11. Interwencja nieprogramowa „Światowy Dzień Rzucania Palenia”-** Interwencji nie zrealizowana.
- 12. Interwencja nieprogramowa „Światowy Dzień Seniora”-** Interwencji nie zrealizowana.
- 13. Interwencja nieprogramowa „Światowy Dzień AIDS”** – Interwencji nie zrealizowano.
- 14. Profilaktyka zażywania nowych substancji psychoaktywnych tzw. „dopalaczy”** Główne zadania w ramach interwencji obejmują prowadzenie działań profilaktyczno – edukacyjnych w zakresie profilaktyki stosowania nowych narkotyków tzw. dopalaczy wśród młodzieży szkół gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych. Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych dla uczniów, rodziców oraz wychowawców w placówkach nauczania i wychowywania, wykorzystano rollup z grafiką „Stop Dopalaczom”. Zorganizowano 3 narady, 1 punkty informacyjno– edukacyjne, 2 wystawy . Odbiorcami działań było ok. 660 osób + społeczność lokalna. Realizatorzy: pracownik Sekcji OZiPZ Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Polkowicach, pielęgniarki szkolne, pedagodzy, rada sołecka, przedstawiciele Polkowickiego Przedsiębiorstwa Komunalnego. Prowadzono szeroko pojętą współpracę pomiędzy sekcją OZiPZ z działami HŻŻIPU oraz działem HP.
- 15. Kampania #SzczepimySię** –Wzmocnienie wiedzy i zachowań prozdrowotnych związanych z koronawirusem wywołującym chorobę COVID-19. Program skierowany do ogółu społeczności. W miarę możliwości przekazywano informację do placówek oświatowych, gmin, zakładów pracy. Przekazano 21 pisma do zakładów pracy, szkół, gmin, ośrodków zdrowia itp. z prośbą o umieszczenie informacji na tablicach informacyjnych, banerach itp. Zorganizowano 2 punkty informacyjno-edukacyjne, 1 wystawę, zamieszczano informację na stronie internetowej. Odbiorcami działań było około 501 osób + społeczność lokalna.

III. Podsumowanie

Działania podejmowane przez przedstawicieli Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia, cieszyły się popularnością, zainteresowaniem, akceptacją społeczną oraz inicjowały do zachowań prozdrowotnych. Wzmocnienie współpracy

z koordynatorami szkolnymi, samorządem lokalnym, działami Higieny Pracy i Epidemiologią przyczyniła się do współuczestnictwa w wielu inicjatywach na rzecz poprawy zdrowia w środowisku lokalnym. Najczęstszymi formami działań były wystawy, imprezy okolicznościowe, podczas których były spotkania z młodzieżą szkolną i społecznością lokalną. Uruchomiono punkty informacyjno-edukacyjnych, w których udzielano porad, informacji na temat profilaktyki zdrowotnej, oraz prowadzono kolportaż materiałów edukacyjnych (ulotki, broszury, plakaty itp.). Ze względu na trwającą w kraju pandemię – wiele programów i interwencji nie zostało zrealizowanych.

VIII. DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ POWIATU POLKOWICKIEGO W ROKU 2021

Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu polkowickiego przeprowadzili ogółem 839 kontroli sanitarnych w tym 74 związanych z COVID-19; sporządzili 4807 wywiadów epidemiologicznych w tym 4758 dot. COVID-19, wydali ogółem 277 decyzji; nałożyli 8 mandatów na kwotę 1700 zł.; pobrali 227 prób do badań laboratoryjnych, oraz przeprowadzono 18 kontroli granicznych.

W związku z wystąpieniem stanu epidemii i wydanym rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów otrzymywano interwencje dot. braku środków ochrony osobistej (maseczek, przyłbic, rękawiczek jednorazowych, środków dezynfekcyjnych) dla pracowników. W takich przypadkach wysyłano pisma do przedsiębiorców zalecające podjęcie niezwłocznie skutecznych działań w celu wyeliminowania potencjalnego ryzyka zakażenia koronawirusem pracowników i klientów. W przypadku interwencji dotyczących np. braku rękawiczek jednorazowego użycia dla klientów niezwłocznie telefonicznie interweniowano u kierowników sklepów.

ECH